

СЛУЖБЕН ВЕСНИК

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

„Службен весник на СРМ“ излегува по потреба. Рок за рекламиции 15 дена. Огласи според тарифата.

Среда, 4 февруари 1981
Скопје
Број 3
Год. XXXVII

Претплатата за 1981 година изнесува 850 динари. Овој број чини 20 дин. Жиро сметка 40100-603-12498

17.

Врз основа на член 354 точка 3 од Законот за извршување на санкциите за кривични дела и стопански престапи („Службен весник на СРМ“ бр. 19/79), републичкиот секретар за правосудство донесува

П РА В И Л Н И К ЗА УНИФОРМАТА И ОЗНАКИТЕ НА ЗВАЊАТА НА ПРИПАДНИЦИТЕ НА СТРАЖАТА ВО КАЗНЕНО-ПОПРАВНИТЕ УСТАНОВИ И ВОСПИТНО-ПОПРАВНИТЕ ДОМОВИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се определуваат видот, составот, бојата, кројот, ознаките на звањето, носењето и времетраењето на униформата на припадниците на стражата во казнено-поправните установи и воспитно-поправните домови (установи).

Член 2

Припадниците на стражата во казнено-поправните установи и воспитно-поправните домови (припадници на стражата) се должни при вршењето на службените работи да носат униформа и ознаки на звањето, пропишани со овој правилник.

По исклучок, ако управителот на установата одобри припадниците на стражата можат службените работи да ги вршат во цивилна облека.

Член 3

На припадниците на стражата им се обезбедува зимска и летна униформа.

Во случаите определени со овој правилник, припадникот на стражата може да користи и дополнителни делови на униформа.

II. ЗИМСКА УНИФОРМА НА ПРИПАДНИЦИТЕ НА СТРАЖАТА — МАЖИ

Член 4

Зимската униформа на припадникот на стражата се состои: од капа, капа-титовка, вратоврска, блуза, панталони, шинел, мантил, кошула, шал, чорапи, кожени нараквици, длабоки чевли, војнички ремен и ремен за панталони.

На припадниците на стражата, чија природа на работите не бара носење на длабоки чевли, им се даваат плитки чевли.

Член 5

Сите делови на зимската униформа од член 4 на овој правилник, освен кошулата, нараквиците, чевлите, војничкиот ремен и ременот за панталони, се во темносина боја.

Кошулата е во светлосина или бела боја, чевлите се во црна боја, а нараквиците и војничкиот ремен се во кафеава боја.

Член 6

Зимската униформа и деловите што припаѓаат кон неа го имаат следниот крој:

1) капата има вообичаен крој со борт во висина од 40 мм во светлосина боја.

Сонцебранот е од целулоид или од сличен материјал, во црна боја, со раб опшиен со кожа или со пластичен материјал. Врз сонцебранот на околу 5 мм од надворешниот раб е нашиен бурташ во златножолта боја во широчина од 6 мм.

Подбрадникот од капата е од кожа во боја како и сонцебранот, во широчина од 16 мм., со две гајки од ист материјал, со кои се прилагодува неговата должина и е прицврстен за бортот со две копчиња во златножолта боја, со пречник од 14 мм.

Подбрадникот од капата, што ја носи заповедникот на стража е изработен од синтетичко влакно во форма на плетенка во златножолта боја.

Дното од капата е опшиено со опшив во златножолта боја, во широчина од 2 мм.

На средината на бортот од капата, напред, се носи петокрака ѕвезда во црвена боја, со пречник од 38 мм.;

2) капата титовка е со вообичаен крој. Онапред е висока 50 до 60 мм., одзади 50 до 70 мм., а отстрана 90 до 100 мм. Горните работи на капата се опшиени со опшив од егализир во светлосина боја.

На средината од титовката, напред, се носи петокрака ѕвезда во црвена боја, со пречник од 28 мм. сметајќи од врвовите на спротивните краци.

3) вратоврската е со вообичаен крој и должина, со гумичка и регулатор за закопчување;

4) блузата е со отворени ревери, нагласена половина и доволно комотна.

Блузата е долга до половината на шаката на природно пуштена рака. Онапред се закопчува со четири копчиња во златножолта боја, со пречник од 22 мм. Копчињата се сопиени на десната страна од блузата на подеднакво меѓусебно растојание. Блузата од внатрешната страна е поставена. Врз блузата еднадвор, на градите и на долниот дел, од двете страни има по еден џеб, со испуска и капак кој се закопчува со копче во златножолта боја, со пречник од 16 мм. Широчината на горните џебови е 12 до 16 см., а должината е 14 до 19 см. Широчината на долните џебови е 16 до 20 см., а должината е 18 до 23 см.

Блузата има нараменици широки спрема ракавите 60 мм., а до околувратникот 45 мм. Нарамениците со еден крај се зашиени за ракавот, а со другиот крај се закопчуваат до околувратникот со копче во златножолта боја, со пречник од 14 мм.

На средината на задниот дел блузата има прорез, кој започнува на 60 до 80 мм. под половината;

5) панталоните се со вообичаен крој. Од страна имаат испуска од егализир во светлосина боја, во широчина од 2 мм. Панталоните имаат по еден џеб од страните, еден џеб одзади и потребен број гајки за ремен. Ногавиците се без манжетни и на долниот крај се широки од 24 до 26 см.;

6) шинелот има отворени ревери, малку нагласена половина и два реда копчиња. Во секој ред има по три копчиња на подеднакво меѓусебно растојание. Копчињата се со златножолта боја со пречник од 24 мм.

Врз шинелот, еднадвор, од двете страни има по еден џеб со капак.

На ракавите има наракавје, подвиткано и одвоено од ракавите, во широчина според шинелот, најмалку 15 см.

На шинелот преку половината е прицврстен драгонер во широчина од 6,5 см. на кој се наоѓаат две копчиња во златножолта боја со пречник од 22 мм.

Должината на шинелот е до потколена. На средината на задниот дел шинелот е расечен.

Шинелот има нараменици, кои спрема ракавите се широки 60 мм, а до околувратникот 45 см. На рамениците со едниот крај се зашиени за ракавот, а со другиот крај се закопчуваат до околувратникот со копче во златножолта боја, со пречник од 14 мм.

Околувратникот, полите, капаците на џебовите, драгонерот, торните рабови на наракавјето и горната пола на расекот се опшиени со опшив од егализир во светлосина боја, во широчина од 2 мм.;

7) мантилот, кој се изработува од ткаенина, е зајакнат од истиот материјал од рамениците до средината на градите и над плеќите и преку плеќите има влошка од вештачко крзно прилагодена за симнување и ремен од ист материјал.

Мантилот е со два реда по три копчиња во бојата на ткаенината, а неговата должина е до потколелата.

Кројот на мантилот е прилагоден за носење на војнички ремен.

Нарамениците на едниот крај се вишени за ракавот, а на другиот крај се прицврстени со копче.

Од левата и десната страна на мантилот има по еден вертикален џеб со капак;

8) кошулата е од ткаенина, со долги ракави и има вообичаен крој;

9) шалот е плетен од волнено предиво со вообичаена широчина и должина;

10) чорапите се со вообичаена форма и должина, зајакнати на прстите и петиците;

11) кожените нараквици имаат вообичаен крој со одвоени прсти и од внатрешната страна се поставени со крзно;

12) длабоките чевли се од масен спорт-бокс, со кожен меѓуѓон и со надворешен ѓон од гума. Врз чевлите се нашиени глуждници за околу 10 см. над глуждот и се затепнуваат со две ремчиња со шноли од надворешната страна;

13) војничкиот ремен е од кожа, во широчина од 48 мм., поставен со тенка чоја. Врз него има три алки кои служат за носење на делови од опремата. Спојниците за закопчување на војничкиот ремен се од метал од златножолта боја. На војничкиот ремен има прекураменик од кожа во иста боја, во широчина од 22 мм., поставен како него. Прекураменикот е од два дела, кои однапред се закопчуваат со шнола;

14) ременот за панталони е од кожа, широк е 3 см. и се закопчува со шнола.

III. ЛЕТНА УНИФОРМА ЗА ПРИПАДНИЦИТЕ НА СТРАЖАТА — МАЖИ

Член 7

Летната униформа на припадникот на стражата се состои од капа, вратоврска, летна кошула со долги ракави, летна кошула со кратки ракави, блуза, панталони, наметка за дожд со Кулавка, прелека за капа, пливки чевли, чорапи и ремен за панталони.

Член 8

Летната униформа од член 7 на овој правилник е во темносина боја, освен летната кошула, летната кошула со кратки ракави, чевлите и чорапите.

Летните кошули (со долги и кратки ракави) се во светлосина боја а чевлите и чорапите се во црна боја.

Член 9

Летната униформа и деловите на летната униформа на припадникот на стражата го имаат следниот крој:

1) капата има ист крој како и зимската, со таа разлика што дното не е опшиено со испуска и има навлака во бела боја;

2) вратоврската е иста како кај зимската униформа;

3) летната кошула со долги ракави е изработена од потенок материјал со вообичаен крој и со нашиен и превиткан околувратник.

Кошулата однапред е отворена и порабена. Се закопчува со копчиња во бојата на ткаенината, чиј пречник е 10 мм.

На кошулата од предната страна, во височина на градите се наоѓаат два џеба со испуска и капак. Должината на џебовите е 14 см. а широчината 13 см. Широчината на испуската на џебот е 25 до 30 мм.

Нарамениците се од иста ткаенина како и кошулата, во големина како кај летните блузи. Ракавите имаат нормална должина и вообичаени манжетни.

Летната кошула со долги ракави се носи без блуза и вратоврска;

4) летната кошула со кратки ракави се изработува од иста ткаенина и има ист крој како и летната кошула со долги ракави. Ракавите се кратки, во височина до надлактицата, со манжетни во широчина од 3,5 см.;

5) блузата има ист крој како и зимската, а поставена е само во горниот дел од околувратникот до половината;

6) панталоните имаат ист крој како зимските и се прилагодени за носење војнички ремен, наместо ремен за панталони;

7) наметката за дожд со Кулавка се изработува од гумирана или пластифицирана ткаенина, има вообичаен крој, а Кулавката е прилагодена за вадење.

Наметката за дожд во должината допира до половината на листовите на нозете. Се закопчува со три копчиња во бојата на ткаенината и има ремен од истата ткаенина како и наметката за дожд.

Наметката за дожд однапред од околувратникот до средината на градите и преку плеќите е зајакната со истата ткаенина. На плеќите под зајакнувањето, како и под пазувите, е зашиена мрежеста лента која овозможува испарување на потта.

Од левата и десната страна на наметката за дожд има по еден вертикален џеб во нормална големина, со капак.

Од внатрешната страна, од околувратникот до височината на половината, наметката за дожд е поставена со потенка ткаенина во соодветна боја;

8) летните чевли се од кожа, со вообичаен крој, без украси.

Деловите на летната униформа се изработуваат од потенок материјал — тергал.

IV. ДОПОЛНИТЕЛНИ ДЕЛОВИ НА УНИФОРМАТА И ОПРЕМАТА

Член 10

Дополнителни делови на униформата и опремата се: стражарска бунда и стражарски чизми, стражарски нараквици, поткапа, кожна влошка за шинел, ветровка, работна облека, гумени чизми, кожена торба и шлем.

Дополнителните делови на униформата и опремата можат да им се доделат и тоа:

1) на припадниците на стражата за време додека вршат стражарска служба на отворен простор — стражарска бунда, стражарски чизми, стражарски нараквици, поткапа и кожена влошка за шинел;

2) на припадниците на стражата што вршат служба во краишта во кои климатските прилики го бараат тоа — влошка за шинел;

3) на припадниците на стражата водачи на службени кучиња — ветровка;

4) на припадниците на стражата што вршат работи на отворени работилишта или во погони и работилници, кадешто тоа е потребно — работна облека и гумени чизми;

5) на припадниците на стражата за време додека вршат спроведување или друга слична должност — кожена торбичка.

6) во вонредни прилики — шлем.

Дополнителните делови на униформата и опремата се користат само за време додека припадникот на стражата врши служба од став 2 на овој член.

Член 11

Дополнителните делови на униформата и опремата од член 10 на овој правилник го имаат следниот крој:

1) стражарската бунда е од импрегнирано платно во оловносина боја, поставена со крзно, со вообичаен крој. Должината на бундата е до половината од листовите на нозете;

2) стражарските чизми се со вообичаен крој;

3) стражарските нараквици се од импрегнирано памучно платно во оловносина боја, поставени се со крзно и имаат вообичаен крој;

4) поткапата е плетена од волнено предиво и доволно долга за да го штити вратот;

5) кожената влошка за шинелот е од вештачко крзно, со отворен крој и не се гледа под шинелот. Односпред се закопчува со четири копчиња. Одзади, од половината надолу, влошката е расечена. На долниот раб, од левата и десната страна, се наоѓа ремен и шнола кои служат влошката да може да се закопча до колената.

Влошката има околувратник погоден за вадење изработен од вештачко крзно, кој се носи преку околувратникот на шинелот;

6) ветровката е во затвореносина боја и има влошка. Односпред е зајакната со иста ткаенина од рамениците до средината на градите и над плеќите. Влошката е од вештачко крзно, прилагодена за вадење. Ветровката е со затворен крој прилагодена за носење на војнички ремен, доволно е комотна и има ремен од истиот материјал. Има едноредно закопчување. Во должината е над колената.

Од левата и десната страна на ветровката има по еден вертикален џеб со капак. Ветровката има Кулавка која може да се носи преку капа или шлем. Кулавката е прилагодена за вадење;

7) работната облека е од памучна ткаенина, во два дела или во форма на комбинезон;

8) гумените чизми се со вообичаен крој;

9) кожената торбичка е од мека кожа, прилагодена за носење соодветен прибор;

10) шлемот е во оловносина боја. Од внатрешната страна поставен е со кожа и има гајтан за прилагодување спрема големината на главата. На кожената влошка е прицврстен подбрадник и заштитник за вратот. На средината на шлемот односпред има летокрака звезда. Шлемот е направен според утврдените стандарди за Југословенската народна армија.

V. ЗИМСКА УНИФОРМА ЗА ПРИПАДНИЦИ НА СТРАЖАТА — ЖЕНИ

Член 12

Зимската униформа на припадникот на стражата се состои од зимска капа, вратоврска, блуза, здолниште, палто, мантил, кошула, шал, чорапи, кожени нараквици, чизмички, чевли и чанта.

Член 13

Сите делови од зимската униформа од член 12 на овој правилник, освен кошулата, шалот, кожените нараквици, чизмичките, чорапите, чевлите и чантата се во темносина боја.

Кошулата е во бела боја, шалот е во светлосина боја, чорапите се во светла боја, а кожените нараквици, чизмичките, чевлите и чантата се во црна или темносина боја.

Член 14

Зимската униформа и деловите што припаѓаат кон неа го имаат следниот крој:

1) капата е во елипсоидна форма, со сонцезащитен кој е проштепуван и подбрадник од истата ткаенина. Сонцезащитниот опфаќа 3/4 од обемот на капата, а широчината му е 4 до 6 см., зависно од големината на капата.

Подбрадникот е прилагоден за откопчување и прицврстување на капата.

Капата е поставена, а помеѓу надворешната ткаенина и поставата е ставена гума.

На предната страна на капата се носи петокрака звезда во црвена боја, со пречник од 28 мм.;

2) вратоврската има вообичаен крој и должина со гумичка и регулатор за закопчување;

3) блузата има отворени ревери и нагласена половина.

Блузата е со едноредно закопчување со три копчиња во златножолта боја, со пречник од 22 мм. Долните рабови на блузата, односпред, се во полукруг и не се прошиени.

Ракавите се долги до половината на шаката на природно пуштена рака, без отвор и манжетни, со три копчиња во златножолта боја, со пречник од 14 мм.

На блузата, на долниот дел од двете страни, се наоѓа по еден џеб со капак во должина од 14 до 15 см. а во широчина до 5 см.

Грбот на блузата е без шав со прорез на средината, и две вшивки за подобро нагласена половина.

Блузата е поставена со постава од соодветна боја, а на левата внатрешна страна има џеб во нормална големина;

4) зимското здолниште е од иста ткаенина како и блузата. Односпред и одназад има по две фалти кои се среќаваат една со друга. Од левата страна се закопчува со патент и копче на половината. Здолништето од внатрешната страна е поставено со памучна ткаенина;

5) палтото е со отворени ревери и јака широка 10 см. чии рабови не се прошиени, со рамен крој и дворедно закопчување со по три копчиња во златножолта боја, со пречник од 22 мм.

Грбот на палтото е без шав, а од двете страни се наоѓа отвор (шилиц) во должина од 25 см. Од страните има косо исечени џебови, без капак со вшиена влошка (лајсна) во должина од 14 до 17 см., а во широчина 4 см.

Ракавите на палтото се подолги од ракавите на блузата за 1 до 2 см. На крајот на ракавот се наоѓа отвор во должина од 8 см. на кој има две копчиња во златножолта боја, со пречник од 14 мм.

Должината на палтото, по правило, е еднаква со должината на здолништето;

6) мантилот е со вообичаен крој, зајакнат од рамениците до градите и преку плеќите и има влошка погодна за вадење и појас. Мантилот е со два реда по три копчиња во бојата на ткаенината.

Должината на мантилот е толкава што да ги покрива колената;

7) кошулата има вообичаен крој со дупчиња за закопчување на десната страна, со тврд околувратник и обични манжетни за закопчување;

8) шалот е плетен од волнено предиво, со вообичаена широчина и должина;

9) чорапите се пополни и во должината достигнуваат над колената;

10) нараквиците се од кожа и со вообичаен крој;

11) чизмичките се од кожа во црна боја, поставени се и имаат полупетица. Сарите допираат до половината на листовите на нозете. На надворешната страна на горниот дел на сарата се наоѓа отвор со соодветен затворач за закопчување, кој ја држи сарата прицврстена за ногата. Чизмичките имаат специјална влошка која го држи стапалото да не се спушта;

12) чевлите се од кожа на шпирарење, без украси, со еднократен гоџ, и со гумена полупетица. Чевлите имаат специјална влошка што го држи стапалото да не се спушта;

13) женската чанга (торбичка) која се изработува од кожа, е со ремен за носење преку рамо. Чангата има три прегради за сместување на клучеви и други предмети. Се затвора со капак и со патент-затворач. Ременот е прилагоден за регулирање според потребата.

Чангата се носи и зиме и лете.

VI. ЛЕТНА УНИФОРМА ЗА ПРИПАДНИЦИТЕ НА СТРАЖАТА — ЖЕНИ

Член 15

Летната униформа на припадникот на стражата — жена се состои од блуза, здолниште, капа титовка, летна кошула, мантил за дожд, чорапи и летни чевли.

Член 16

Сите делови на летната униформа од член 15 на овој правилник, освен летната кошула и чорапите, се во темносина боја.

Летната кошула е од светлосина боја, а чорапите се во светла боја.

Член 17

Летната униформа и деловите на летната униформа на припадникот на стражата го имаат следниот крој:

1) блузата има ваљавостна половина и отворени ревери.

Се закопчува на еден ред со четири копчиња во златножолта боја со пречник од 18 мм.

На блузата, на долниот дел од обете страни, се наоѓа по еден привиден џеб со капак во должина од 14 см. а во широчина од 5 см. Рабовите на блузата и на капакот на привидните џебови се прошиени со светлосина ткаенина, и тоа двапати на растојание од 3 до 4 мм.

На ракавите се наоѓаат еднократни манжетни, широки 6 см. на закопчување со копче во златножолта боја, со пречник од 14 мм;

2) летното здолниште е со ист крој како и зимското здолниште;

3) капата титовка е со вообичаен крој. Онапред е висока 50—60 мм., одзади 50—70 мм., а од страна 90—100 мм. Горните рабови на капата се опшиени со опшив од егализир во светлосина боја.

На средината од титовката, онапред, се носи петокрака звезда во црвена боја, со пречник од 28 мм., сметајќи од врвовите на спротивните краци;

4) мантилот за дожд е изработен од непропустлива ткаенина, со рамен крој и со нашиени зајакнувања заради заштита од прокиснување. Мантилот е со едноредно закопчување со три копчиња во златножолта боја, во пречник од 22 мм. и со отворен крој, а рабовите, јаката и поработ се проштепувани 8 мм. од работ. На долниот дел на ракавите се ставени лајсни од ист материјал во широчина од 30 мм., вишени во предниот шав на ракавот, а на другиот крај се закопчуваат со копче во златножолта боја, во пречник од 14 мм.

Мантилот од внатрешната страна е поставен со сунѓереста гума. На грбот на мантилот од внатрешната страна се поставува мрежеста ткаенина, а под пазувата дупчиња што служат за проветрување.

Мантилот има кулавка прилагодена за закопчување и посебна навлака за капа.

Мантилот има ремен од иста ткаенина со шнола во златножолта боја. Мантилот за дожд има иста должина како и мантилот;

5) чорапите се исти како и чорапите предвидени за зимската униформа;

6) летните чевли се од кожа, без украси, со полупетица и специјална влошка која го држи стапалото да не се спушта.

Деловите на летната униформа од ставот 1 на овој член се изработуваат од потенок материјал — тергал.

VII. ОЗНАКИ НА ЗВАЊАТА НА ПРИПАДНИЦИТЕ НА СТРАЖАТА

Член 18

Ознаките за приправник стражар се состојат од еден ромб во светлосина боја кој е поробен со сребренеста лента.

Ознаките за стражар се исти како ознаките за приправник — стражар, со тоа што во средината на ромбот има една петокрака звезда во сребренеста боја.

Ознаките за постар стражар се исти како ознаките за стражар, со тоа што имаат две петокраки звезди поставени во дијагонала на ромбот спрема рамениците.

Ознаките за надзорник на стража се состојат од ромб во светлосина боја кој е поробен со лента во златножолта боја и од една петокрака звезда во златножолта боја во средината на ромбот.

Ознаките за заповедник на стража се исти како ознаките за надзорник на стража, со тоа што имаат две петокраки звезди во златножолта боја поставени во дијагонала на ромбот спрема рамениците.

Ознаките од овој член се исти за припадниците на стражата — мажи и припадниците на стражата — жени, а се носат на реверите од летната и зимската униформа.

Припадниците на стражата носат на униформата ознаки на звањето, без оглед на функцијата што ја вршат односно на работното место на кое се наоѓаат.

Член 19

Времето за носење на зимската и на летната униформа, како и на дополнителните делови на униформата и опремата, го определува управителот на установата зависно од годишното време и од климатските прилики.

VIII. ВРЕМЕТРАЕЊЕ НА УНИФОРМАТА

Член 20

Времетраењето на униформата и деловите на униформата се смета од денот кога ги примил припадникот на стражата.

Времетраењето на униформата изнесува:

Реден број	Назив	Количина	Времетраење
1	2	3	4

а) Делови на зимска униформа за машки лица

1. капа	1	18 месеци
2. капа титовка	1	48 „
3. вратоврска	1	12 „
4. блуза	1	24 „
5. панталони	1	18 „
6. шинел	1	60 „
7. мантил	1	48 „
8. кошули	2	12 „
9. волнен шал	1	48 „
10. бела кошула	1	12 „
11. чорапи	4	12 „
12. кожени нараквици	1	36 „
13. длабоки чевли	1	36 „
14. ремен	1	36 „
15. војнички ремен	1	72 „

б) Делови на зимска униформа за женски лица

1. капа	1	18 месеци
2. вратоврска	1	12 „
3. блуза	1	24 „
4. здолниште	1	18 „

1	2	3	4
5. палто	1	60	„
6. мантил	1	48	„
7. кошули	2	12	„
8. волнен шал	1	48	„
9. чорапи	3	12	„
10. кожени нараквици	1	36	„
11. чизмички	1	24	„
12. чевли	1	12	„
13. чанта	1	24	„

в) Делови на летна униформа за машки лица

1. капа	1	24 месеци
2. вратоврска	1	12 „
3. летна кошула со долги ракави	2	24 „
4. летна кошула со кратки ракави	2	24 „
5. блуза	1	24 „
6. панталони	2	24 „
7. наметка за дожд	1	36 „
8. преслека за капа	1	36 „
9. плитки чевли	1	12 „
10. ремен за панталони	1	36 „

г) Делови на летна униформа за женски лица

1. блуза	1	24 месеци
2. здолниште	2	24 „
3. капа титовка	1	48 „
4. мантил за дожд	1	36 „
5. чорапи	3	12 „
6. летни чевли	1	12 „
7. летна кошула	2	12 „

д) Дополнителни делови од униформата и опрема

1. стражарска бунда	1	60 месеци
2. стражарски чизми	1	36 „
3. стражарски нараквици	1	36 „
4. поткапа	1	36 „
5. кожна влошка за шинел	1	60 „
6. ветровка	1	36 „
7. работна облека	1	12 „
8. гумени чизми	1	24 „
9. кожена торба	1	48 „
10. шлем	1	неограничено

Член 21

За доделување на дополнителните делови на униформа и опремата на припадниците на стражата, одлучува управителот на установата.

Член 22

Припадник-стражар кој не ќе го положи стручниот испит, а поради тоа му престанува работниот однос, должен е да ја врати униформата, односно деловите од униформата кои имаат времетраење над 12 месеци.

IX. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 23

Со влегување во сила на овој правилник, престанува да важи Правилникот за униформата и за ознаките на звањата на припадниците на стражата на казнено-поправните установи и Воспитно-поправниот дом („Службен весник на СРМ“ бр. 23/74).

Член 24

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на СРМ“.

Бр. 0802-1425
октомври 1980 година
Скопје

Републички секретар
за правосудство,
д-р **Горги Ј. Џаца**, с. р.

18.

Врз основа на член 354 точка 5 од Законот за извршување на санкциите за кривични дела и стопански престапи („Службен весник на СРМ“ бр. 19/79), републичкиот секретар за правосудство донесува

П Р А В И Л Н И К

ЗА НАЧИНОТ НА ВРШЕЊЕТО НА СТРАЖАРСКАТА СЛУЖБА, ВООРУЖУВАЊЕТО И ОПРЕМАТА НА СТРАЖАТА ВО КАЗНЕНО-ПОПРАВНИТЕ УСТАНОВИ И ВОСПИТНО-ПОПРАВНИТЕ ДОМОВИ

ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник поблиску се определува начинот на вршењето на стражарската служба, вооружувањето и опремата на стражата во казнено-поправните установи и воспитно-поправните домови (во натамошниот текст: установи).

Член 2

Стражарската служба се организира на начин со кој се обезбедува ефикасно извршување на работите и работните задачи во установата.

Во зависност од големината и категоријата на установата стражарската служба врши: дежурна служба, надворешно обезбедување, внатрешно обезбедување, спроводна служба и претрес на лица и простории.

За поголема безбедност на установата може да се формираат и посебни одделенија на стражарската служба.

Член 3

Во установите во кои работат повеќе од 30 стражари, со стражарската служба раководи заповедник на стража, а во установите во кои има помалку од 30 стражари раководи надзорник на стража (во натамошниот текст: старешина).

Член 4

Службата за обезбедување во установите врши обезбедување на осудените, казнетите и притворените лица, надворешно и внатрешно обезбедување на установата и нејзините објекти и презема други пропишани мерки потребни за одржување безбедноста за добро функционирање на заедничкиот живот, а особено:

а) обезбедува присуство на осудените, казнетите и притворените лица и го спречува нивното бегство;

б) обезбедува почитување на правилата на куќниот ред на установата и содржува дисциплина помеѓу осудените, казнетите и притворените лица;

в) открива и пријавува повреди на правилата на куќниот ред и работната дисциплина и спречува вршење на кривични дела од страна на осудените, казнетите и притворените лица и го пријавува извршувањето на овие дела;

г) ги обезбедува осудените, казнетите и притворените лица додека се наоѓаат надвор од установата и врши нивно спроведување;

д) спречува самоповредување на осудените, казнетите и притворените лица и дава помош на повредените;

ѓ) во вонредни ситуации (масовни повреди на дисциплината и правилата на куќниот ред, во случај на побуна, бегство, пожар, поплави и други елементарни непогоди);

е) врши и други работи определени со закон и други општи акти.

Член 5

Припадниците на стражата за време вршењето на службата носат униформа.

Управителот на установата може да определи припадник на стража да врши служба и во цивилна облека.

Член 6

Бројната состојба и внатрешната организација на стражата како и распоред на работните места по звање, се утврдуваат со актот за систематизација на работните места во установата.

Член 7

Установите имаат план за обезбедување.

Планот за обезбедување е прилагоден на видот и големината на установата.

Планот за обезбедување содржи распоред на стражарите на работни места и нивни задачи при редовно и вонредно обезбедување. (Планот по потреба се дополнува, односно изменува ако тоа го бара промената на состојбата.)

Член 8

Планот за обезбедување како и неговите измени и дополнувања ги донесува управителот на установата во согласност со републичкиот секретар за правосудство.

Ако во планот од претходниот став не е одредено поинаку, вршењето на стражарската служба може да се врши и спрема прописите за чувањето на објекти на ЈНА.

Планот за обезбедување се смета за службена тајна.

I. НАЧИН НА ВРШЕЊЕ НА СТРАЖАРСКАТА СЛУЖБА

Член 9

Припадниците на стражата ја вршат стражарската служба врз основа на закон и посебните прописи за вршење на стражарската служба, планот за обезбедување на установата, како и на основа упатствата и наредбите на управителот на установата односно други старешини определени со општиот акт на установата.

Како старешина во смисла на овој правилник, освен управителот, неговиот заменик и раководителот на службата за обезбедување се смета и припадникот на стража под чие непосредно раководство се наоѓа стражарот при извршување на службени задачи, како и дежурното службено лице во установата, за време додека се наоѓа на таа должност.

Припадникот на стражата е должен да ги извршува сите наредби издадени за нормално вршење на службата, освен наредбите со кои се наредува извршување на кривично дело, во кој случај е должен веднаш да го известува повисокиот старешина.

Член 10

Припадникот на стражата носи огнено оружје ако тоа го бараат работите и работните задачи што му се доверени односно добиениот службен задаток.

Во затворениот дел на установата припадниците на стражата не носат огнено оружје, освен ако постојат посебни околности, за што одлучува старешината.

Член 11

Припадникот на стражата во вршењето на службата може да употреби средства за присилба како и огнено оружје, само под услови и на начин пропишан во Законот за извршување на санкциите за кривични дела и стопански престапи и Упатството за употреба на огнено оружје и други средства на присилба од страна на припадниците на стражата на казнено-поправните установи и воспитно-поправните домови.

Член 12

Службата за обезбедување работи секојдневно и непрекинато.

Работните смени се определуваат со општ акт на установата, спрема потребите и условите за извршување на работите и работните задачи.

На припадник на стражата му следува еден слободен ден во неделата како ден на неделен одмор и најмалку 12 часа слободно време помеѓу две работни смени.

Во вонредни ситуации (масовни повреди на дисциплината и правилата на куќниот ред, во случај на побуна, бегство, пожар, поплави и други елементарни непогоди) припадникот на стражата, и кога не е на должност, должен е да се јави на работа по покана од старешината.

Припадникот на стражата е должен да го извести старешината за секое напуштање на местото на живеење во слободното време.

Член 13

Со службата за обезбедување непосредно раководи старешина.

За својата работа и за работа на службата за обезбедување старешината одговара пред управителот на установата.

Член 14

Старешината на службата за обезбедување во вршењето на службените задачи особено е должен:

а) непосредно да ја организира службата за обезбедување и да се грижи за нејзино успешно и законито работење како и за унапредување на обезбедувањето во установата;

б) да врши распоред на стражарите на должност и им обезбедува пропишан одмор;

в) да одржува пропишан ред, дисциплина, боева готовност и физичка кондиција на припадниците на стражата;

г) да се грижи за одржување на исправноста на оружјето и опремата на стражата и за нивно редовно снабдување;

д) да ја ускладува работата на стражарската служба со останатите служби во установата;

е) да дава помош на овластени органи во постапка спрема осудените, казнетите и притворените лица;

ж) да учествува во организирањето на општо и стручно образование на припадниците на стражата;

з) да го известува редовно управителот на установата за состојбата на обезбедувањето;

и) да контактира со надворешни странки од делокругот на својата работа и

с) врши и други задолжително определени со прописите на установата за организација и работа на службата за обезбедување.

Член 15

Припадниците на стражата се должни да го сочуваат објектот и лицата кои им се доверени на чување, и за таа цел, особено се должни:

а) да ги познаваат работите и работните задачи за чие извршување се распоредени, како и да ги познаваат правилата на службата, законските и други прописи врз основа на кои ја вршат службата;

б) да ја примаат навреме работната должност и работата и работните задачи да ги вршат без прекин до добивање на наредната смена;

в) да ја вршат работната должност спрема определените упатства за извршувањето на работите и работните задачи и при нивното извршување да применуваат средства, мерки и методи на работа во согласност со пропишаните овластувања;

г) да одржуваат на определен начин врска со старешината на стражата, меѓусебно да се помагаат и да си даваат помош еден на друг во случаи кога таква помош е потребна;

д) да го спречуваат нарушувањето на пропишаниот куќен ред и дисциплина од страна на осудените, казнетите и притворени лица и да ги откриваат сите истани и други противправни дела сторени од страна на овие лица;

г) да го оневозможуваат самоповредувањето на осудените, казнетите и притворените лица и да им даваат помош на повредените;

е) да го известуваат благовремено надлежниот старешина за она што ќе го уочат во работата; ж) да алармираат и веднаш да интервенираат во случај на вонредни ситуации (масовни повреди на дисциплината на куќниот ред, во случај на побуна, бегство, пожар, поплави и други елементарни непогоди);

з) да спречат бегство на осудено, казнето и притворено лице;

и) во меѓусебните службени односи да се оловуваат според звањата и положајот, а при наидување на старешината да рапортираат;

ј) да носат уредна и чиста униформа за време на работа по прописите и да се избричени и пристојно потстрижени;

к) да го чуваат својот углед и угледот на установата со своето однесување во службата и надвор од неа;

л) да не се оддалечуваат од работното место и определениот простор за движење ниту да го напуштаат осуденото, казнето или притвореното лице кое му е доверено на чување или спроведување и

љ) да соработуваат со другите служби во установата.

Член 16

Припадниците на стражата се должни да ги познаваат правилата за ракување и употреба на одружјето и другата опрема која им е дадена за службена употреба, како и да ги посетуваат часовите за задолжителна настава организирана заради нивно стручно образование и усовршување и практичните вежби кои се организираат заради одржување на физичката кондиција и подготвеност за вршење на службените задачи.

Програмата за стручното образование и усовршување на стражата ја пропишува управителот на установата, а се изведува еднаш неделно и не може да трае повеќе од 4 часа.

Член 17

Припадниците на стражата во вршењето на работите и работните задачи, се должни спрема осудените, казнетите и притворените лица, кои им се доверени на чување и спроведување, да постапуваат човечно, почитувајќи го нивниот углед и достоинство на човековата личност.

Член 18

Припадниците на стражата се должни, осудените, казнетите и притворените лица да ги предупредуваат на одговорноста за повреда или обид за повреда на правилата на куќниот ред, работната дисциплина, правилниот однос спрема службените лица.

Припадниците на стражата можат да оддалечат осудено лице од место каде пристапот не е дозволен, или од место каде тоа лице го нарушува мирот и пречи во работата.

Член 19

Во случај на повреда на правилата на куќниот ред и дисциплината од страна на осудените, казнетите и притворените лица, припадникот на стражата поднесува пријава до управителот на установата преку непосредниот старешина.

Во пријавата се наведува времето, местото, начинот на извршување и последиците од сторената повреда, одземените предмети на осуденото лице, како и мерките што подносителот на пријавата по тој повод ги презел.

Во пријавата или на посебна потврда се наведуваат одземените предмети кои биле употребени при поврда на правилата на куќниот ред и дисциплината.

Член 20

Ако е извршено кривично дело или обид за самоповредување од страна на осудените, казнетите и притворени лица или ако дошло до несреќа на работа на ова лице, ќе се изврши обезбедување на местото на извршувањето и на трагите и предметите кои се од интерес за вршење на увидот од страна на овластениот орган.

Припадникот на стражата е должен за настанот и за преземените мерки за обезбедување, без одлагање да го известат непосредниот старешина, а овој управителот на установата.

Член 21

Припадниците на стражата се должни да спречат пристап на неповижани лица во кругот на установата или на поедини нејзини објекти.

За таа цел тие можат да задржат и легитимираат секое лице кое влегува во кругот на установата, или непосредно се приближува до објектите или спрема група осудени лица која се наоѓа на работа надвор од установата.

1. Дежурна служба

Член 22

Во установата постои дежурна служба која работите и работните задачи ги извршува без прекин.

За таа цел постои одговорен дежурен работник кој се грижи работите и работните задачи на службата за обезбедување да се извршуваат согласно со законот и другите општи акти.

Член 23

Во зависност од обемот на работите и работните задачи може да се определи и помошник на одговорниот дежурен работник.

Одговорниот дежурен работник на левата рака носи видлив знак за дежурството. Знакот е од платно во зелена боја, широк 10 см. во средината со бела буква „Д“.

Член 24

Органот на дежурната служба е должен да се грижи за благовремена замена на дежурните стражари.

При сменувањето на дежурните стражари, одговорниот дежурен работник прима рапорт за состојбата и настаните во установата, утврдува дали поставените задачи се извршени посебно за секое работно место, а потоа на дежурните стражари кои ги заменуваат им дава упатства и задачи.

За утврдената состојба и дадените задачи при секоја смена на стражата, одговорниот на дежурната служба своите забелешки ги внесува во дежурната книга.

Член 25

Одговорниот на дежурната служба особено е должен:

а) да се запознае пред приемот на дежурството со сите настани од претходната смена на дежурство;

б) да ја координира работата во извршувањето на сите работи и работни задачи за време на отсутност на непосредниот старешина и управителот;

в) да врши постојана контрола на работата на дежурната смена со која раководи;

г) да ја води редовно книгата за време на своето дежурство;

д) да ги извршува сите задачи поставени од страна на претпоставениот старешина;

е) да врши надзор при влегувањето и излегувањето на осудените, казнетите и притворените лица од установата;

е) да обезбедува правилно спроведување на видувањето помеѓу осудените, казнетите и при-

творените лица и членовите на нивните семејства;

ж) да врши проверка на осуденичките пратки;
з) да му рапортира заедно со непосредниот старешина секојдневно за состојбата и поважни настани на управителот на установата.

2. Надворешно обезбедување

Член 26

Надворешното обезбедување се врши на оградниот ѕид, на влезовите, со патроли и на друг начин, ако определи раководителот на службата за обезбедување или одговорниот дежурен работник.

Надворешното обезбедување зависи од видот на установата и бројот и големината на објектите.

Член 27

Надворешното обезбедување може да се врши со стоене на одредено место и во движење. Кога надворешното обезбедување се врши во движење, на стражарот му се определува простор на кој може да се движи.

Член 28

Припадниците на стражата за надворешно обезбедување особено се должни:

а) да ја преземат благовремено должноста и да ја проверат исправноста на оружјето и на другите средства определени за тоа стражарско место;

б) да не дозволат до стражарското место и објектот кој го чуваат пристап на непознати и непознати лица;

в) да не го напуштаат стражарското место сè додека не бидат заменети или повлечени од страна на одговорниот дежурен работник;

г) да го известат веднаш одговорниот на дежурната служба за сè што ќе забележат во близината на стражарското место или објектот што го чуваат, а што може да ја загрози безбедноста.

Член 29

Припадниците на стражата одредени во патрола со посебно внимание го следат движењето на непознати и сомнителни лица во непосредна близина на установата. Таквите лица се повикуваат заради утврдување идентитетот, причините поради кои се движат во тоа подрачје и веднаш се известува одговорниот дежурен работник кој ќе одлучи за понатамошната постапка со тие лица.

Член 30

На стражарско место на работниците им е забрането да јадат, читаат, пушат, да разговараат со минувачи или да примаат било какви предмети.

Во случај на итна потреба или заболување, стражарот е должен веднаш да го известат одговорниот дежурен работник, без да го напушта стражарското место.

Член 31

За надворешно обезбедување, стражарите можат да користат и специјално обучени (дежурни) кучиња.

Специјално обучените (дежурни) кучиња, по правило, се користат ноќе, а дење кога е лошо времето (магла и сл.) или ако е специфично работното место.

Член 32

Времетраењето на смените на стражарските места за надворешно обезбедување го определува управителот на установата.

3. Внатрешно обезбедување

Член 33

Внатрешното обезбедување се врши во станбените блокови (павилјони), работилниците на стопанските организации и единици и во други објекти и простории во кои престојуваат осудените, казнетите и притворените лица.

Член 34

Припадниците на стражата за обезбедување на објектите од членот 33 на овој правилник особено се должни:

а) да го одржуваат внатрешниот ред и дисциплината на осудените, казнетите и притворените лица;

б) да се грижат за спроведување на куќниот ред;

в) да соработуваат со другите служби во установата;

г) да знаат во сокој момент каде се движат и престојуваат осудените, казнетите и притворените лица кои им се доверени на чување;

д) да водат забелешки за сè што е уочено во врска со однесувањето, движењето, престојот и работата на осудените, казнетите и притворените лица;

е) да вршат надзор над осудените, казнетите и притворените лица за време на шетање, одмор и спиење;

ж) да вршат физичка проверка на осудените, казнетите и притворените лица најмалку трипати на ден и тоа наутро, напладне и навечер;

з) да оневозможат во работилниците изработка на предмети подобни за напад и други предмети за кои не е дозволено да ги поседуваат осудените и казнетите лица;

и) да одржуваат ред и дисциплина во работилниците и оневозможуваат намерно оштетување на алати и машини.

За сите уочени настани и забелешки веднаш го известуваат непосредниот старешина, а во негова отсутност одговорниот дежурен работник.

4. Претрес на лица и простории

Член 35

Заради примона на одредбите за куќниот ред и дисциплината, припадниците на стражата можат спрема укажана потреба, да вршат претрес на осудените, казнетите и притворените лица на просториите во кои тие престојуваат и на предметите со кои располагаат.

Личниот претрес на осудените, казнетите и притворените лица се врши сокогаш при приемот на издржување казна затвор односно притвор како и при спроведување и сместување во просторија за издржување на дисциплинска казна упатување во самица.

Личен претрес на осудените, казнетите и притворените лица и претрес на просториите во кои овие лица престојуваат и работат, заради пронаоѓање на предмети за кои не е дозволено да се држат и употребуваат, може да се врши во секое време.

Член 36

Претрес се врши по наредба на управителот на установата или старешината на стражата, а по сопствена оценка на стражарот, само кога е нужно претресот да се изврши без одлагање.

За секој извршен претрес, кој го презел по сопствена оценка, припадникот на стражата мора веднаш да го известат старешината на стражата, а овој управителот на установата.

Кога се претпоставува дека со претресот можат да се пронајдат предмети кои се употребени или наменети за извршување на кривично дело или кои можат да послужат како доказ во постапката, претресот се врши во присуство на двајца сведоци.

Член 37

Личен претрес на женски лица вршат припадници на стража од женски пол, или друго женско лице, кое ќе го определи управителот на установата.

Член 38

За извршениот претрес во случаите од член 35 став 2 и член 36 став 3 од овој правилник, се составува записник.

Член 39

Од осудените, казнените и притворените лица се одземаат сите предмети кои не смеат да ги држат или употребуваат, како и предмети кои се употребени или наменети за вршење на кривични дела.

За одземените предмети се издава потврда, а предметите се предаваат на чување во установата. За предметите кои ѝ припаѓаат на установата, како и за предметите од други познати лица, кои по претресот се враќаат на сопственикот, не се издава потврда.

За одземените предмети кои се употребени или наменети за извршување на кривично дело и предметите кои можат да послужат како доказ во постапката, се издава потврда, а предметите се предаваат на овластениот орган за кривично гонење.

5. Спроведување на осудени лица

Член 40

Спроведувањето на осудените, казнените и притворените лица се врши со правосни средства или на друг погоден начин.

Спроведувањето треба да се предвиди така да не се прекинува патот од местото на приемот до местото на предавањето на лицето кое се спроведува. Ако спроведувањето од било кои причини мора да се прекине, прекилот треба да се врши во места во кои постои затвор или милиционерска станица.

Член 41

При спроведувањето на умно болни осудени, казнети или притворени лица задолжително треба да присуствува и здравствен работник.

Спроведување на болни и немощни лица или бременни жени, се врши по претходно прибавено мислење од лекар за способноста на таквите лица за спроведување.

Спроведување на болни и немощни лица или бременни жени, може да се врши и без претходно прибавено мислење од лекар, ако е неопходно овие лица итно да бидат упатени во здравствена установа заради лекарска интервенција и лекување.

Член 41

Старешината на стражата определува потребен број стражари-спроводници. Бројот на стражарите се определува спрема начинот на спроведувањето, бројот и личните својства на лицата кои се спроведуваат, полот на лицата, времетраењето на спроводот, времето во денот, природата на теренот и сл.

Лицата што се спроведуваат, пред спроведувањето се претресуваат.

Член 43

На спроводникот му се предава лицето кое треба да се спроведе со упатниот акт на спроведување, одземените предмети по список, а ако е потребно и храна за лицето кое се спроведува.

Спроводникот, без оглед на видот и тежината на кривичното дело ќе го врзе лицето што го спроведува кога постои сомнение дека тоа ќе се обиде да бега, а останатите лица само кога се спроведуваат поради сторено кривично дело за кое може да се изрече казна затвор од 15 години или потешка казна.

На спроводникот воедно му се даваат потребни известувања за личните својства на лицата кои треба да се спроведат, а особено за нивната склоност за предизвикување на нереди и бегства.

Спроводникот е должен да ги предупреди лицата кои ги спроведува дека се должни да ги слушаат неговите наредби и дека секој обид на отпор или бегство ќе бидат совладани со сила, а лицата врз кои согласно прописите може да се употреби огнено оружје ги предупредува на таа околност.

Член 44

За време на спроведувањето на лицето кое се спроведува не му се дозволува допира со граѓани, разговор со нив или примање од нив било какви предмети.

По потреба, спроводникот може да забрани и меѓусебен разговор на лицата кои се спроведуваат.

Член 45

Спроводникот е одговорен за личната безбедност на лицата кои ги спроведува. Тој е должен да одбие секој напад или обид на напад врз нив, како и да спречи обид на нивно ослободување од страна на трети лица или самоповредување (на лицата кои се спроведуваат).

Во случај на обид на бегство на лицата кои се спроведуваат, спроводникот е должен непосредно да преземе мерки заради спречување на бегството иивно факане. Ако лицето успее да побегне, спроводникот е должен за тоа најбрзо да го извести најблискиот орган за внатрешни работи и да му даде потребни податоци за избеганото лице.

Член 46

Предметите на лицето кое се спроведува се предаваат на потврда на органот односно установата во која е упатено опрема упатниот акт.

При предавањето на лицето, спроводникот го известува службеното лице со кого е извршено примопредавање за сите поважни настани и забележувања во текот на спроведувањето.

По враќањето во установата, спроводникот го известува старешината за текот на спроведувањето и предавањето на спроведените лица и нивните предмети.

6. Постапка во случај на бегство

Член 47

Припадникот на стражата е должен веднаш, кога ќе утврди бегство на осудено, казнето или притворено лице, да преземе сè што е потребно навреме да го врати во установата.

Во случај стражарот да го види лицето што бега или кога бил непосредно по бегството извес-тен за правецот на бегането, должен е веднаш да трча по него, односно да го следи и во рамките на своите законски овластувања да преземе сè што е потребно.

Лицето што побегнало и бега пред стражарот, со извик на „стој“ го повикува да застане, при што може и да пука во вис за предупредување, со што дава и знак за повик на помош на други стражари или работници на службата за јавна безбедност ако се во близина.

Ако стражарот утврди дека побегнатото лице не може сам да го фати, за бегството ја известува, по најбрз пат најблиската милиционерска станица или органот за внатрешни работи и својата установа.

Заедно со известувањето од претходниот став, стражарот веднаш на милиционерската станица или на органот за внатрешни работи им дава расположиви податоци за лицето што избегало важни за потрагата (лични податоци, личен опис, податоци за врските на побегнатиот со други лица и сл.).

Член 48

Припадникот на стражата, кој констатирал бегство е должен да се придржува кон одредбите од член 47 на овој правилник и веднаш да го извести својот непосреден старешина односно одговорниот дежурен работник на смената.

Член 49

Во случај на бегство од установата, старешината на стражата, одговорниот дежурен работник на смената или за тоа друг овластен работник на стражарската служба, веднаш организира и води потрага, доколку постои веројатност дека избеганото лице се наоѓа во близина на установата.

Потрагата непосредно ја организира и води управителот на установата ако се работи за бегство на група или поедини осудени лица кои мораат да издржуваат подолга казна затвор или за лица притворени за тешки кривични дела.

Член 50

Во случај на бегство на лице, против кое е одреден притвор, во рок од 24 часа се известува судот што го определил притворот.

За лицето во бегство, управителот на установата во рок од претходниот став издава потерница преку органот за внатрешни работи. По исклучок тој рок може да се продолжи само уште за 24 часа ако постои веројатност дека во овој рок осудениот може сам да се јави во установата или да биде пронајден и фатен.

7. Работа на припадниците на стражата во превоспитувањето на осудените

Член 51

Припадниците на стражата мораат да ја познаваат воспитно-превоспитната програма на установата и при вршењето на своите должности мораат да се придржуваат кон таа програма.

Припадниците на стражата, кои вршат служба во одделенијата на посебните организации и единици со стопанската дејност на установата мораат да бидат стручно оспособени за работа со осудените.

Припадниците на стражата мораат да ги познаваат и програмите за превоспитување на осудените лица што ги наградуваат и да постапуваат спрема инструкциите на воспитувачот.

Член 52

Службата за обезбедување учествува при составувањето на воспитно-поправните програми за работа со осудените лица, на работните состаноци на воспитувачите и на состаноците на кои присуствуваат осудените лица.

При вршењето на своите должности, стражарите учествуваат во процесот на превоспитувањето и соработуваат со сите стручни лица во установата. Таа соработка се одвива со редовно меѓусебно известување за поведението и работата на осудените лица како и со други облици на превоспитувањето.

Член 53

Припадниците на стражата им даваат извештај во врска со поведението на осудените лица, на воспитувачите односно на другите овластени работници кога тие се бараат од надлежните органи во врска со помилувањето, условниот отпуст, преместувањето во друга установа или одделение и во други случаи.

Член 54

При превоспитувањето и ресоцијализацијата на осудените лица стражарите го извршуваат уште и следното:

— соработуваат при изработка на предлози за давање на погодности по член 139 од Законот за извршување на санкциите за кривични дела и стопански престани;

— се грижат осудените лица внимателно и корисно да го употребуваат своето слободно време;

— се грижат осудените лица во согласност со куќниот ред и воспитната програма, преку средствата за јавно информирање, да бидат редовно запознавали со општествено-политичките, економските, социјалните, културните и други настани и

— помагаат при организацијата на самоуправањето на осудените лица.

По упатство на управителот или на друг овластен работник на установата, припадниците на стражата вршат и други работи во воспитувањето и превоспитувањето.

II. ВООРУЖУВАЊЕ И ОПРЕМА НА СТРАЖАТА ВО КАЗНЕНО-ПОПРАВНИТЕ УСТАНОВИ

Член 55

Вооружувањето на стражата се состои од огнено оружје, хемиски средства и посебна опрема. Огнено оружје е: револвер, полуавтоматска и автоматска пушка, снајперка, пушкомитролез и соодветна муниција од југословенско производство.

Хемиски средства се: бомби и спрејови со солзавец и други слични средства кои не го оштетуваат трајно здравјето на човекот, како и направи за нивно исфрлање.

Член 56

Посебната опрема на стражата се состои од: гумена палка, шлем, панцир кошула, штит, двоглед, пишталка, компас, дебна ламба, заштитни наочари, гас-маска и средства за врзување.

Стражата на установите е опремена спрема потребите и со моторни возила, средства за врски и други технички средства.

Член 57

Видот и количината на вооружувањето, муницијата и посебната опрема за секоја установа се наредба ја определува управителот на установата во согласност со републичкиот секретар за правосудство.

Со наредбата од претходниот став се одредува видот и количината на резервното вооружување и муницијата за установите.

Член 58

Стражарите се задолжуваат со оружјето кога стапуваат на должност и тоа со револвер, полуавтоматска или автоматска пушка, гумена палка, средства за врзување (лисици), шлем, гас-маска и со одредена количина на муниција, а со останатата опрема спрема потребите на службата и по наредба на старешината.

Стражарите-приправници се задолжуваат со оружјето непосредно од старешината, кога ќе се стекне уверување дека приправникот е оспособен правилно да го употреби.

Количината на муницијата со која се задолжува припадникот на стражата непосредно ја одредува старешината.

Оружјето со кое припадниците на стражата се задолжени не може да се претстапи или позајми на други лица.

Член 59

Оружјето и другата опрема со која ракуваат припадниците на стражата, а се наоѓа на чување во установата, мора да се одржува во исправна состојба.

Изгубеното, уништеното или оштетеното оружје и опрема се пријавува на непосредниот старешина.

Член 60

Припадник на стража, кој намерно или од крајно невнимание уништи, оштети или на било кој начин предизвика оштетување на предметите на вооружувањето или опремата е должен предизвиканата штета да ја надомести според цененикот за вооружувањето.

Постоенето на штетата и нејзината висина ја утврдува комисија одредена со општ акт на установата.

Припадникот на стражата е одговорен и дисциплински за причинетата штета од ставот 1 на овој член.

Ако штетата на предметите на вооружувањето и опремата е предизвикана при вршењето на службена задача, или во други случаи без вина на припадникот на стражата, ќе се постапи според член 69 став 2 од овој правилник.

Член 61

Непосредниот старешина ќе му го одземе оружјето на припадникот на стражата:

— кога против истиот е одреден притвор поради сторено кривично дело;

— за време на оддалечување на работникот од работното место;

— кога припадникот на стражата со употреба на алкохол или на друг начин сам се стави во состојба на привремено душевно растројство;

— кога постои наод на лекар дека припадникот на стражата од здравствени причини не е способен да ракува со оружје и

— кога го злоупотреби носењето на оружјето.

Член 62

Припадникот на стражата за време на привремено упатување на работа во друга установа го носи со себе оружјето со кое е задолжен, ако поинаку не се нареди.

Член 63

Во случај на престанок на службата, припадникот на стражата е должен да го предаде оружјето во исправна состојба на установата во која се разрешува од должност.

Кога припадникот на стражата не е на должност, оружјето со кое е задолжен се чува во установата, освен револверот кој може да го носи со себе.

Член 64

Припадникот на стражата може да употреби огнено оружје само во случаите и под условите од член 145 од Законот за извршување на санкциите за кривични дела и стопански престапи, а на начин определен со Упатството за употреба на огнено оружје и други средства на присилба од страна на припадниците на стражата на казнено-поправните установи и воспитно-поправните домови.

Член 65

Старешината на стражата е должен:

— да врши надзор над чувањето и одржувањето на оружјето со кое ракуваат припадниците на стражата и над оружјето со кое е задолжена установата;

— да се грижи за евиденцијата која се води според постојните прописи за материјалното работење со предметите на вооружувањето и опремата;

— да се грижи за правилно сместување и одржување на оружјето и

— да организира и раководи со изведувањето на гаѓањата спрема наставниот план и програма.

Член 66

Заради подобро запознавање на оружјето, припадниците на стражата изведуваат предвидени гаѓања со оружјето кое го добиле на ракување.

Програмата за гаѓање спрема видот на оружјето ја пропишува управителот на установата.

Член 67

Утврдувањето на исправноста на оружјето се врши при редовните прегледи и при изведувањето на редовните гаѓања.

Стручно-техничкиот преглед на исправноста на оружјето се врши по потреба, а најмалку еднаш во две години од комисија која ја формира управителот на установата. За секој стручно-технички преглед се составува посебен записник.

За стручно-технички преглед за исправноста на оружјето може да се користи и комисија при органите за внатрешни работи.

Член 68

Оружјето, опремата, муницијата, бомбите и останатите експлозивни материјали се чуваат на особено обезбедени за таа цел места, спрема важечките технички прописи.

Член 69

Поправка на оружјето може да се врши во сопствени работилници ако такви постојат, во работилници на органите за внатрешни работи или во работилници на ЈНА.

Расходување на оружјето и поедини делови од опремата се врши по предлог од комисијата која е одредена со општ акт на установата спрема важечките прописи за материјално работење со предметите на вооружувањето и опремата.

Расходувано оружје може да му биде доделено на работник на установата, правосуден орган и на друго лице по претходно добиена дозвола за носење и чување на оружје од органот за внатрешни работи.

На предлог од управителот на установата, решение за доделување на оружје од претходниот став донесува републичкиот секретар за правосудство.

Член 70

Припадниците на стражата можат да држат кај себе и носат службен револвер и волн службата, со истовремено носење на пропишаната службена легитимација или сопствен револвер со дозвола која се издава спрема општите прописи за држење и носење на оружје.

2. ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ

Член 71

Припадниците на стражата се должни да ги вршат своите задолжености и тогаш кога се во животна опасност.

На работните места, на кои службата се врши непрекинато, стражарите не смеат да го напуштат работното место без оглед на работното време сè додека не добијат замена со друг стражар.

Кога е потребно припадниците на стражата се должни да работат повеќе отколку што изнесува нивното работно време, ако така определи управителот, раководителот на службата за обезбедување или за тоа друг овластен работник на установата.

Член 72

Припадниците на стражата што вршат служба во смени мораат да бидат меѓусебе поврзани и во случај на потреба се должни да се помагаат.

Член 73

Од причини на безбедноста, во секоја установа во неделен ден, државни празници и ноќно време, службата ја вршат заедно најмалку два стражара.

Член 74

Припадниците на стражата кои живеат одвоено од семејството, установата во согласност со можностите им обезбедува сместување во кругот на установата а на останатите припадници на стражата во близина на установата.

Член 75

По предлог на управителот на установата по потреба стручната комисија образувана согласно член 55 од Законот за извршување на санкциите за кривични дела и стопански престапи ја проверува здравствената и психофизичката способност за вршење на работите и работните задачи на припадниците на стражата.

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 76

Овој правилник влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 0802-1431
септември 1980 година
Скопје

Републички секретар
за правосудство,
д-р **Горѓи Ј. Цаца**, с. р.

19.

Врз основа на член 354 точка 6 од Законот за извршување на санкциите за кризични дела и стопански престапи („Службен весник на СРМ“ бр. 19/79), републичкиот секретар за правосудство до-несува

**П Р А В И Л Н И К
ЗА СЛУЖБЕНИТЕ ЛЕГИТИМАЦИИ НА ПРИ-
ПАДНИЦИТЕ НА СТРАЖАТА ВО КАЗНЕНО-
ПОПРАВНИТЕ УСТАНОВИ И ВОСПИТНО-ПОП-
РАВНИТЕ ДОМОВИ**

Член 1

Со овој правилник поблиску се определуваат условите за издавањето, како и содржината и обликот на службените легитимации на припадниците на стражата во казнено-поправните установи и воспитно-поправните домови (во натамошниот текст: установи).

Член 2

Службена легитимација се издава на сите припадници на стражата.

Член 3

Службената легитимација не смее да се носи во странство или да се даде на друго лице на по-слуга, ниту да се користи за легитимирање во службената должност.

Член 4

Службената легитимација се издава со рок на важење од пет години.

При промена на службената легитимација се става нова фотографија.

Член 5

Службената легитимација ја издава Републичкиот секретаријат за правосудство, кој води евиденција.

Евиденцијата за издадените службени легитимации ги содржи овие податоци: име и презиме на лицето на кое се издава, звање, регистарски број, ознака на серијата и серискиот број, датум на издавањето и назив на установата во која се наоѓа на работа лицето на кое се издава службена легитимација.

Член 6

Податоците врз основа на кои се бара издавање на службена легитимација и фотографијата се заверуваат од управителот на установата.

Член 7

Припадникот на стражата што ја изгубил службената легитимација или на друг начин останал без неа, должен е веднаш, а најдоцна во рок од три дена, да го известува управителот на установата.

Управителот е должен веднаш да го известува Републичкиот секретаријат за правосудство заради бришење на изгубената легитимација од евиденцијата за издадените службени легитимации.

Член 8

Во установите за издадените службени легитимации на припадниците на стражата се води евиденција која содржи: име и презиме на лицето на кое се издава, звање, регистарски број, серија и сериски број, датум на издавањето и потпис на стражарот.

При издавањето на нова службена легитимација од припадникот на стражата се одзема порано издадената службена легитимација.

Член 9

Припадникот на стражата на кого ќе му престане ова звање или биде распореден на вршење на работи и работни задачи од друг вид, должен е да ја предаде службената легитимација на управителот на установата.

Управителот на установата службената легитимација ја доставува на Републичкиот секретаријат за правосудство.

Член 10

Службената легитимација е во големина 7 x 9,5 см.

Кориците на службената легитимација од надворешна страна се од кожа или скај во црна боја, а на предната страна е втиснат грбот на Социјалистичка Република Македонија.

Внатрешните страни на кориците се од бела боја. Првата внатрешна страна содржи натпис: „Социјалистичка Република Македонија, Републички секретаријат за правосудство“, назив „Службена легитимација“, место за фотографија со големина 2,5 x 3 см., простор каде што се запишува името и презимето на припадникот на стражата на кого му се издава легитимацијата, назив на установата каде се наоѓа на работа, датум и место на издавањето на легитимацијата и место за потпис на републичкиот секретар за правосудство.

На службената легитимација се втиснува печат од Републичкиот секретаријат за правосудство.

На втората внатрешна страна од легитимацијата е отпечатена ознака на регистарскиот број, серијата и серискиот број, а под нив е отпечатен следниот текст: „Имателот на оваа легитимација е овластен под условите предвидени во Законот за извршување на санкциите за кривични дела и стопански престапи да држи и носи оружје, да ги обезбедува казнено-поправните установи и воспитно-поправните домови во кои осудените, казнетите и притворените лица и малолетниците живеат и работат, да ги спроведува овие лица и да врши и други работи определени со овој закон и пропи-сните допесени врз основа на него“.

Член 11

Образецот на службената легитимација може да го печати организација на здружен труд определена од Републичкиот секретар за правосудство.

Член 12

Образецот на службената легитимација е составен дел на овој правилник.

Член 13

Со влегувањето во сила на овој правилник, престанува да важи Правилникот за службените легитимации за припадниците на стражата во казнено-поправните установи и воспитно-поправниот дом („Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“ бр. 24/74).

Член 14

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 0302-1424
септември 1980 година
Скопје

Републички секретар
за правосудство,
д-р Ѓорѓи Ј. Цаца, с. р.

СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА

Републички секретаријат за правосудство

СЛУЖБЕНА ЛЕГИТИМАЦИЈА

фото-
графија

Име _____

Презиме _____

на работа е во _____

_____ 19____ год.

Скопје

Републички секретар,

Регистарски

Број _____

Серија

Сериски број _____

Имателот на оваа легитимација е овластен под условите предвидени во Законот за извршување на санкциите за кривични дела и стопански престапи да држи и носи оружје, да ги обезбедува казнено-поправните установи и воспитно-поправните домови во кои осудените, казнетите и притворените лица и малолетниците живеат и работат, да ги спроведува овие лица, и да врши и други работи определени со овој закон и прописите донесени врз основа на него.

20.

Врз основа на член 354 точка 12 од Законот за извршување на санкциите за кривични дела и стопански престапи („Службен весник на СРМ“, бр. 19/79), републичкиот секретар за правосудство донесува

П Р А В И Л Н И К

ЗА ОБЛЕКАТА НА ОСУДЕНИТЕ ЛИЦА ВО
КАЗНЕНО-ПОПРАВНИТЕ УСТАНОВИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се определуваат видот, бојата, кројот и времетраењето на облеката и чевлите на осудените лица во казнено-поправните установи (во натамошниот текст — установи).

Член 2

Осудените лица за време на издржувањето на казната затвор се должни да носат облека и чевли пропишани со овој правилник.

Член 3

На осудените лица им припаѓа зимска и летна облека и чевли.

II. ЗИМСКА ОБЛЕКА ЗА МАЖИ

Член 4

Зимската облека за мажи се состои од: капа, блуза, панталони, ремен за панталони, зимско палто, кошула, поткошула, долги гаќи, џемпер, шал, нараквици, пиџама, чевли, влечки, чорапи, крпа и шамивчиња.

Член 5

Зимската облека е од чоја сивомаслинеста боја, а другите делови на облеката во гулабово-сива боја.

Член 6

Зимската облека за осудените лица се изработува според следниот крој и тоа:

1. капата е со војнички крој;
2. блузата се закопчува со четири копчиња. Од страните на градите и на долниот дел има по два џеба;
3. панталоните се од вообичаен крој, без манжетни на ногавиците. Од обете страни имаат по еден џеб;
4. зимското палто е од затворен крој и се закопчува со четири копчиња. Од страните има по еден џеб, кој е косо поставен внатре, а назад има прорез (шлиц);
5. кошулата, поткошулата и гаќите се од вообичаен материјал и крој;
6. џемперот е плетен со сивомаслинеста боја;
7. шалот е плетен со гулабово-сива боја и должина од 120—140 сантиметри;
8. ременот за панталони е од кожа или скај црна боја;
9. нараквиците се плетени и се од иста боја како и шалот;
10. чевлите можат да бидат плитки или дълбоки. по боја се црни, а се изработуваат од кожа или скај;
11. чорапите се сивомаслинеста боја;
12. пиџамата е со вообичаен крој, од фланел сиво-маслинеста боја;
13. влечките се од кожа или скај црна боја;
14. крпите се вообичаени — фротирани;
15. шамивчињата се еднобојни и во вообичаена големина.

III. ЛЕТНА ОБЛЕКА ЗА МАЖИ

Член 7

Летната облека за мажи се состои од капа, кошула, кратки гаќи, блуза, панталони, плитки чевли, пиџама, ремен за панталони, влечки, чорапи и шамивчиња.

Член 8

Летната облека е во гулабово-сива боја од ќепер или друг соодветен материјал.

Член 9

Летната облека за осудените лица се изработува според следниот крој и тоа:

1. капата е со војнички крој и е од ист материјал од кој е облеката;
2. панталоните во кројот се како зимските;
3. ременот за панталони е од кожа или скај црна боја;
4. блузата во кројот е како зимската;
5. гаќите се од соодветен лесен материјал;
6. плитките чевли се од црна кожа или скај;
7. влечките се од кожа или скај во црна боја;
8. летната пиџама е од вообичаен материјал и крој;
9. чорапите се во сивомаслинеста боја;
10. шамивчињата се еднобојни и во вообичаена големина.

IV. ЗИМСКА ОБЛЕКА ЗА ЖЕНИ

Член 10

Зимската облека за жени се состои од шамија, здолниште, кошула, блуза, зимско палто, долни веш (комбинезон и килоти), граѓник, чорапи, појас за чорапи, пиџама, чевли, влечки, џемпер, шал, нараквици, крпа и шамичиња.

Член 11

Зимската облека за осудени женски лица се изработува според следниот крој и тоа:

1. шамијата е во вообичаен крој и материјал;
2. здолништето е во вообичаен крој. На средината на долниот дел се наоѓа фалта. На левата страна во појасот здолништето е прицврстено со копчиња. Поставена е со соодветен материјал, должината на здолништето е под колениците;
3. кошулата е од вообичаен материјал за нијанса посветла од здолништето и блузата.

4. блузата се закопчува до под вратот и има соодветен материјал;

5. зимското палто достигнува до под колениците (паралелно со здолништето) и се закопчува до вратот, а џебовите се косо поставени од обете страни;

6. долниот веш е од вообичаен крој и материјал;

7. градникот е од вообичаен крој и материјал;

8. појасот за чорапи е од вообичаен материјал;

9. пиџамите се од флаanel и во вообичаен крој;

10. чевлите се од кожа или скај црна боја и со ниска петица;

11. влечките се во вообичаен облик од црна кожа или скај;

12. џемперот е на закопчување и сивомаслине-ста боја;

13. шалот е сивомаслине-ста боја, долг е од 115 до 120 см., а широк 30 см.;

14. нараквиците се плетени и се од иста боја како и шалот;

15. крпата е од фротир во вообичаена големина;

16. шамичињата се еднобојни и од вообичаен материјал.

V. ЛЕТНА ОБЛЕКА ЗА ЖЕНИ

Член 12

Летната облека и чевлите за жени се состои од: здолниште, кошула, блуза, чорапи, чевли, влечки, долен веш, (комбинезон и килоти), градник, пиџама, крпа и шамичиња.

Член 13

Летната облека и чевли за осудени женски лица се изработува според следниот крој и тоа:

1. здолништето е од соодветен материјал и крој гулабаво-сива боја, по должина е исто како зимската;

2. кошулата е од вообичаен крој и материјал со посветла боја од здолништето;

3. блузата е во ист број како и зимската и од ист материјал како и летното здолниште;

4. чорапите и појасот за чорапи се од соодветен материјал;

5. чевлите се во црна боја од кожа или скај со ниска петица;

6. влечките се во црна боја од кожа или скај;

7. долниот веш е од вообичаен материјал и крој;

8. крпата е од фротир;

9. градникот е од вообичаен материјал и крој;

10. пиџамата е од вообичаен материјал за летен период посветла боја;

11. шамичињата се еднобојни и во вообичаена големина.

Член 14

Зимската и летната облека и чевли за жени по боја е иста како и машката зимска и летна облека и чевли.

Член 15

Времето за носење на зимската односно летната облека зависи од годишното време и климатските услови, а се определува со куќниот ред.

VI. ВРЕМЕТРАЕЊЕ НА ОБЛЕКАТА И ЧЕВЛИТЕ

Член 16

Времетраењето на облеката и чевлите изнесува и тоа:

Ред. бр.	Назив	Количина	Рок на траење во месеци
а) Зимска облека и чевли за мажи			
1.	капа	1	24
2.	блуза	1	24
3.	панталони	1	12
4.	зимско палто	1	48
5.	кошула	2	12
6.	гаќи — долги	2	12
7.	поткошула	2	16
8.	шал	1	48
9.	ремен	1	48
10.	нараквици	1	24
11.	плитки чевли	1	12
12.	чорапи	4	12
13.	пиџама	2	24
14.	влечки	2	24
15.	крпа	3	24
16.	шамичиња	6	36
б) Летна облека и чевли за мажи			
17.	капа	1	24
18.	панталони	1	12
19.	блуза	1	12
20.	гаќи — кратки	2	12
21.	плитки чевли	1	12
22.	летна пиџама	2	24
23.	кошули	2	12
в) Зимска облека и чевли за жени			
24.	шамија	1	12
25.	здолниште	1	12
26.	кошула	4	24
27.	блуза	1	12
28.	зимско палто	1	48
29.	комбинезони	4	24
30.	килоти — гаќи	4	12
31.	градник	3	24
32.	чорапи долги	6	12
33.	појас за чорапи	1	12
34.	пиџама	3	24
35.	чевли	1	12
36.	влечки	1	24
37.	џемпер	1	24
38.	шал	1	48
39.	нараквици	1	24
40.	крпа	4	24
41.	шамичиња	6	24
г) Летна облека и чевли за жени			
42.	здолниште	1	12
43.	кошула	4	12
44.	блуза	1	12
45.	чорапи	6	12
46.	чевли	1	12
47.	комбинезони	4	12
48.	килоти — гаќи	4	12
49.	градник	3	24

Член 17

Замена на делови од облеката и чевлите се врши по истекот на времетраењето.

Замена на делови од облеката и чевлите се врши и пред протекот на времетраењето определено со овој правилник, ако се дотраени. За тоа се составува записник во кој ќе се забележи причината за замената.

Член 18

Доколку дел од облеката и чевлите намерно или поради грубо невнимание се уништени или оштетени, осуденото лице е должно да ја надомести штетата.

Член 19

Секој дел од облеката, освен чорапите има свој сериоски знак и број.

Член 20

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 0802-1430

септември 1980 година
Скопје

Републички секретар
за правосудство,
д-р **Горѓи Ј. Цаца**, с. р.

21.

Врз основа на член 354 точка 7 од Законот за извршување на санкциите за кривични дела и стопански престапи („Службен весник на СРМ“, бр. 19/79), републичкиот секретар за правосудство до-несува

П Р А В И Л Н И К ЗА ПРОГРАМАТА ЗА ИЗВЕДУВАЊЕ НА ПРИПРАВНИЧКИОТ СТАЖ И СТРУЧНИТЕ ИСПИТИ НА ПРИПАДНИЦИТЕ НА СТРАЖАТА ВО КАЗНЕНО-ПОПРАВНИТЕ УСТАНОВИ И ВОСПИТНО-ПОПРАВНИТЕ ДОМОВИ

Член 1

Со овој правилник поблиску се определува програмата за изведувањето на приправничкиот стаж на стражар и надзорник на стража и стручните испити за стекнување на звањата на припадниците на стражата во казнено-поправните установи и воспитно-поправните домови. (во натамошниот текст — установи).

I. ПРИПРАВНИЧКИ СТАЖ

Член 2

За време на изведувањето на приправничкиот стаж, приправникот, под стручен надзор и низ практична работа, се оспособува за самостојно вршење на работите и работните задачи на службата за обезбедување.

За спроведувањето на приправничкиот стаж се грижи управителот на установата, или лице кое тој ќе го определи.

Член 3

Приправничкиот стаж се изведува според програмата за изведување на приправничкиот стаж што ја пропишува управителот на установата на предлог на раководителот на службата за обезбедување и се состои од теоретски и практичен дел.

Во теоретскиот дел се проверува дали приправникот стекнал основни знаења во текот на приправничкиот стаж, а преку практичниот дел дали е подготвен и способен тие знаења да ги користи и применува во вршењето на работите и работните задачи.

Член 4

Приправничкиот стаж, по правило, се изведува во установата во која е вработен приправникот.

Заради подготвување на приправникот може да се организира подготвителен курс за една или повеќе установи во траење од шест месеци или приправникот да биде упатен во центар каде се изведува настава за милиционери — приправници.

Приправникот може да се упати определено време, но најмногу шест месеци, да помине на практика во друга установа заради стручно усо-вршување.

Републичкиот секретар за правосудство може да определи установа во која ќе се изведува приправничкиот стаж за приправници од повеќе установи, ако утврди дека тоа е во интерес на службите за обезбедување.

Трошоците за изведување на приправничкиот стаж од став 4 на овој член ги сноси установата која го упатила приправникот.

Член 5

Програмата за изведување на приправничкиот стаж особено содржи:

1. основни познавања на постапката за прием и отпуштање на осудени, казнети и притворени лица (во натамошниот текст — лица лишени од слобода);
2. внатрешно и надворешно обезбедување на установата;
3. спроведување на лица лишени од слобода;
4. одржување на внатрешниот ред и дисциплина;
5. чување на осудените лица за време на работа во установата и надвор од неа;
6. ракување со оружје, употреба на средства за присилба и примена на боречки вештини (одбрана и напад) и
7. воспитна и превоспитна работа на осудените лица заради нивна ресоцијализација.

Член 6

Во текот на приправничкиот стаж, приправникот е должен да помине:

- а) на работи од точка 1 и 4 од член 5 на овој правилник по еден месец;
- б) на работи од точка 2 шест месеци и
- в) на работи од точка 3 и 5 по еден месец.

Во останатиот дел приправничкиот стаж се одвива спрема програмата од членот 3 став 1 на овој правилник. Во рамките на овој дел од приправничкиот стаж се изведуваат вежби за ракување со оружје, употреба на средства за присилба, примена на боречки вештини и гаѓање со огнено оружје со кое треба да ракува приправникот.

Во почетокот на изведувањето на приправничкиот стаж, приправникот се запознава со програмата за изведување на приправничкиот стаж, програмата за полагање на стручниот испит за звањето стражар, како и со другите права и обврските на приправникот од Законот за извршувањето на санкциите за кривични дела и стопански престапи, Законот за приправниците и овој правилник.

Член 7

За време на изведувањето на приправничкиот стаж приправникот води дневник во кој особено ги внесува работите и работните задачи што ги извршувал и времетраењето и начинот на изведувањето на приправничкиот стаж.

Раководителот на службата за обезбедување е должен повремено, а најмалку еднаш месечно, да го прегледа дневникот за приправничкиот стаж и истиот да го потпише.

Член 8

По завршениот приправнички стаж раководителот на службата за обезбедување, во дневникот за приправничкиот стаж внесува описна оценка за работата и поведението на приправникот при изведувањето на приправничкиот стаж.

Позитивната оценка за работата и поведението на приправникот во текот на изведувањето на приправничкиот стаж, Комисијата за полагање на стручни испити (во натамошниот текст: Комисија) ќе ја има предвид при утврдувањето на општиот успех на кандидатот при полагањето на стручниот испит за звањето стражар.

II. СТРУЧНИ ИСПИТИ ЗА ЗВАЊА НА ПРИПАДНИЦИТЕ НА СТРАЖАТА

Член 9

Приправникот стражар по завршувањето на приправничкиот стаж полага стручен испит за звањето стражар.

За време на траењето на приправничкиот стаж на приправникот му се овозможува во текот на работното време најмалку еден час за подготвување на материјалот предвиден спрема програмата за полагање стручен испит за звањето стражар.

Ако во установата има поголем број приправници може да се организира заедничко подготвување на материјалот предвиден според програмата за полагање на стручен испит за звањето стражар. За таа цел можат да се користат наставни кадри специјализирани за соодветни предмети.

Член 10

Стручен испит за звањето стражар се полага по следните предмети:

1. Самоуправување и организација на установата во која работи приправникот (кандидатот);
2. Основи на уставното уредување на СФРЈ и на СРМ;
3. Основи на кривичното право и кривичната постапка;
4. Основи на системот за извршувањето на кривичните санкции;
5. Прописи за вршење на стражарската служба;
6. Основи на психологијата на личноста и воспитувањето;
7. Основи на општонародната одбрана, општествената самозаштита и цивилната заштита.

Член 11

Стручен испит за звањето надзорник на стража се полага по следните предмети:

1. Основи на уставното уредување на СФРЈ и на СРМ;
2. Основи на кривичното право и кривичната постапка;
3. Извршување на санкциите за кривични дела и степенски престапи и прописите донесени врз основа на него;
4. Основи на криминалистиката со криминологија;
5. Основи на педологијата и педолошка андрагогија;
6. Основи на општонародната одбрана, општествената самозаштита и цивилната заштита.

Член 12

Испитните прашања и користењето на литература за полагање на стручниот испит за звањето стражар и надзорник на стража во службата за обезбедување ги утврдува Комисијата.

III. ПРИЈАВУВАЊЕ И ПОЛАГАЊЕ НА СТРУЧНИТЕ ИСПИТИ

1. Пријавување на стручните испити

Член 13

Пријава за полагање на стручен испит кандидатите поднесуваат до установата во која се вработени.

Пријавата ги содржи следните податоци: име, татково име и презиме на кандидатот, дата и место на раѓање, училишна подготовка и податоци за приправничкиот стаж односно за времето поминато во службата за обезбедувањето.

Податоците наведени во пријавата ги заверува управителот на установата и ја доставува на Комисијата.

Кон пријавата за полагање на стручен испит за звањето стражар се прилага и дневникот за приправничкиот стаж.

2. Комисија

Член 14

Стручниот испит за звањата во службата за обезбедување се полага пред комисија што ја образува републичкиот секретар за правосудство.

Членовите на Комисијата се именуваат за време од две години.

Член 15

Комисијата се состои од претседател и два члена и толку заменици, кои се истовремено и испитувачи за предметите предвидени со овој правилник.

Административните работи на комисијата ги извршува Републичкиот секретаријат за правосудство.

Член 16

Местото и времето за полагање на стручните испити ги определува комисијата. За денот на полагањето кандидатот се известува петнаесет дена пред полагањето на испитот.

3. Полагање на стручниот испит

Член 17

Преку полагањето на стручниот испит се проверува општата и стручната способност на приправникот за самостојно вршење на работите и работните задачи за кои засновува работен однос.

Член 18

Приправникот стручниот испит за звањето стражар го полага најрано два месеца, а најдоцна до истекот на приправничкиот стаж.

Член 19

Кандидатите кои полагаат стручен испит за звањето надзорник на стража го положили стручниот испит ако покажат задоволителни резултати по сите предмети.

Кандидатот од став 1 на овој член кој на стручниот испит не покаже задоволителни резултати од највеќе два предмети, се упатува за полагање поправен испит од тие предмети.

Кандидатот од став 1 на овој член кој на стручниот испит не покаже задоволителни резултати од најмалку три предмети не го положил стручниот испит.

Член 20

Кандидатот од член 19 став 2 на овој правилник е должен да се јави на поправен испит по истекот на еден, а најдоцна до три месеци.

Кандидатот кој не се јавил за полагање на поправниот испит во одредениот рок и кој од неоправдани причини не се јавил на пријавениот поправен испит, како и кандидатот што не го положил поправниот испит, се смета дека стручниот испит не го положил.

Член 21

Кандидатот кој не се јави на полагање на стручниот испит или кој пред почетокот на полагањето изјави дека не го полага испитот, се смета дека се откажал од испитот.

Кандидатот кој ќе се откаже од веќе започнатиот испит, се смета дека испитот не го положил.

Кандидатот кој не го положил стручниот испит за звањето надзорник на стража може повторно да се јави на полагање во рок кој не може да биде пократок од шест месеци ниту подолг од една година.

Член 22

Залочнатото полагање на стручниот испит може да се одложи ако кандидатот поради болест или други оправдани причини е спречен да го продолжи полагањето.

За одлагањето на стручниот испит од став 1 на овој член одлучува комисијата.

Член 23

Кандидатот на кого му е одложено полагањето на стручниот испит од член 22 на овој правилник со полагањето може да продолжи најдоцна во рок од три месеци од денот на донесувањето на одлуката за одлагање на испитот.

Ако кандидатот не се јави на полагање на стручниот испит во рокот од став 1 на овој член, се смета дека испитот не го положил.

Член 24

Оценувањето на кандидатите, се врши опишно со изразите: „положил стручен испит за звањето стражар — надзорник на стража“ односно „не положил стручен испит за стражар — надзорник на стража“.

Во уверението за положен стручен испит се внесува само звањето за кое кандидатот го положил испитот.

Општиот успех на кандидатот го утврдува комисијата со мнозинство на гласови.

Член 25

За секој кандидат кој полага стручен испит се води записник, кој на крајот го потпишува претседателот, членовите на комисијата и записничарот.

На кандидатите кои го положиле стручниот испит, врз основа на записникот, им се издава уверение за положен стручен испит за определено звање кое го потпишува претседателот на комисијата.

Уверението од став 2 на овој член ги содржи следните податоци:

- име, татково име и презиме на кандидатот;
- година и место на раѓањето;
- звањето за кое е положен стручниот испит;
- датум на полагањето на стручниот испит; и
- број и датум на издавањето на уверението.

4. Трошоци за полагањето на стручниот испит

Член 26

На членовите на комисијата и записничарот им следува надоместок за извршената работа.

Висината на надоместокот од став 1 на овој член ја утврдува републичкиот секретар за правосудство.

Член 27

За кандидатот кој прв пат го полага стручниот испит за соодветното звање, трошоците ги сноси установата во која тој е вработен.

Кандидатот кој по втор или повеќе пати го полага стручниот испит за надзорник на стража сам ги сноси трошоците за полагањето на стручниот испит.

IV. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Член 28

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 0802-1429

септември 1980 година

Скопје

Републички секретар
за правосудство,
д-р **Горѓи Ј. Цаца**, с. р.

22.

Врз основа на член 354 точка 11 од Законот за извршување на санкциите за кривични дела и стопански престапи („Службен весник на СРМ“ бр. 19/79), републичкиот секретар за правосудство донесува

П Р А В И Л Н И К ЗА ТАБЛИЦАТА НА КАЛОРИЧНАТА ВРЕДНОСТ НА ИСХРАНАТА НА ОСУДЕНИТЕ ЛИЦА ВО КАЗНЕНО-ПОПРАВНИТЕ УСТАНОВИ И МАЛО- ЛЕТНИЦИТЕ ВО ВОСПИТНО-ПОПРАВНИТЕ ДОМОВИ

Член 1

Со овој правилник се определува таблицата за калоричната вредност на исхраната на осудените, казнетите и притворените лица во казнено-поправните установи и на малолетните лица во воспитно-поправните домови (во натамошниот текст: установи).

Член 2

Таблицата за исхрана, спрема овој правилник, ја сочинуваат: „Таблицата за калоричната вредност и хемискиот состав на прехранбените артикли“ и „Рецепти за приготвување на храна“ кои се негов коставен дел.

Спрема таблицата од претходниот став се обезбедува исхрана во три оброка дневно.

Член 3

Дневните оброци се приготвуваат спрема листата на јадења која го содржи видот, количеството и калоричната вредност на храната определена во Таблицата за исхрана од членот 2 на овој правилник.

Листата на јадења ја изготвуваат лекар, готвач и економ, а ја одобрува управителот на установата.

Член 4

Листата на јадења се определува за 15 дена однапред и во една седмица ист вид јадење не може да се предвиди повеќе од трипати.

Храната предвидена според листата на јадења треба да биде разновидна и да се изготвува од разни прехранбени артикли.

Член 5

При спроведување или преместување на осуденото, казнетото односно притвореното и малолетното лице им се дава сува храна во определено количество и калорична вредност.

На лицата од став 1 на овој член кои патуваат поради извршување на определени работни задачи или за користење на годишен одмор односно отсуство им се обезбедува сува храна или пари за набавка на храна. Одлука за тоа донесува управителот на установата.

Член 6

Начинот и времето на делењето на оброците се определува со куќниот ред на установата.

Член 7

Ако управителот на установата или лицето што тој ќе го определи, при проверката на квалитетот на храната, утврди дека приготвената храна не е за употреба, ќе го забрани делењето на храната и тоа ќе го внесе во контролна книга.

Ако се забрани делењето на приготвената храна се дава сува храна.

Член 8

Лекарот на установата еднаш неделно врши преглед на куќната и останатите простории во кои се приготвува, чува и дели храната и во контролната книга ги внесува своите наоди и забелешки за утврдената положба.

По утврдената состојба лекарот веднаш ќе преземе мерки за отстранување на недостатоците и за тоа го известува управителот на установата.

Член 9

По потреба, а најмалку еднаш во шест месеци, се врши бактериолошки преглед на храната и соодветен здравствен преглед на работниците кои ја приготвуваат храната.

Прегледот од став 1 на овој член се врши во соработка со лекарот на установата.

Член 10

Со влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Упатството за таблиците на калоричната вредност на исхраната на осудените

лица во казнено-поправните установи и малолетниците во воспитно-поправниот дом („Службен весник на СРМ“ бр. 18/78).

Член 11

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 0802-1427
септември 1980 година
Скопје

Републички секретар
за правосудство,
д-р **Горги Ј. Цаца**, с. р.

ТАБЛИЦА

ЗА КАЛОРИЧНА ВРЕДНОСТ И ХЕМИСКИОТ СОСТАВ НА ПРЕХРАНБЕНИТЕ АРТИКЛИ

Прехранбени артикли во 100 гр.		Калории	Белковини во грама	Маси	Јаглени хидрати
1	2	3	4	5	6
Група: леб, брашно производи од брашно житарици	Пченичен бел леб	236	8,0	1,1	47,1
	Пченичен полубел леб	235	7,5	0,4	49,0
	Пченичен црн леб	246	8,1	0,3	51,2
	Пченкарен леб	227	5,8	1,7	45,7
	Двопек	374	9,9	2,6	25,5
	Бисквити	405	8,6	10,4	66,7
	Макарони, резанки и сл.	373	112,9	0,7	76,5
	Тестенини со јајца	362	14,2	2,4	68,7
	Ориз	357	7,5	1,6	75,9
	Гриз пченичен	351	9,4	0,2	75,9
	Брашно пченично Т-400	361	10,0	0,9	76,0
	Брашно пченкарно	368	7,8	2,6	76,0
	Брашно ржано црно	350	8,0	1,5	74,0
	Пудинг прав	333	8,8	0,4	71,6
	Квасец	101	16,2	1,3	5,5
Група: Млеко и млечни производи	Млеко кравјо	67	3,4	3,6	4,8
	Млеко овчо	99	5,8	6,5	3,6
	Млеко без кајмак	36	3,5	0,1	5,1
	Млеко во прав (полномасно)	510	25,8	26,7	38,0
	Млеко чоколадно	108	3,4	4,7	12,3
	Млеко кисело	61	3,3	3,3	4,3
	Јогурт	53	3,3	3,1	2,7
	Врв од млеко (слатко, кајмак)	339	2,7	34,0	3,0
	Врв од млеко (кисело, павлака)	214	3,7	20,0	3,1
	Сирење кравјо младо	97	17,0	1,2	4,0
	Сирење полумасно	347	34,0	21,0	3,0
	Сирење полномасно	389	9,0	37,0	2,0
	Сирење „Зденка“ и сл.	365	26,4	26,9	1,6
	Кашкавал	391	25,0	31,0	—
	Путер	757	0,6	81,0	0,4
Група: Месо, риба, јајца, преработка и утробинки	Говедско слабо	119	20,5	3,5	0,6
	Говедско средно масно	155	19,6	7,8	0,4
	Говедско масно	307	18,9	24,5	0,3
	Телешко слабо	120	21,7	3,1	0,5
	Телешко средно масно	190	19,1	12,0	—
	Телешко масно	225	18,5	16,0	—
	Коски говедски	94	2,5	9,0	—
	Свинско слабо	143	20,1	6,3	0,4
	Свинско средно масно	352	15,2	31,0	0,4
	Свинско масно	387	15,1	35,0	—
	Овчо слабо	208	17,1	14,8	—
	Свчо средно масно	322	15,7	27,7	—
	Овчо масно	423	13,0	39,8	—
	Јагнешко	161	21,0	8,0	—

1	2	3	4	5	6
	Коњско месо	115	21,5	2,5	0,9
	Црн дроб телешки	129	19,9	3,7	3,3
	Црн дроб говедски	136	20,0	4,0	4,0
	Црн дроб свински	139	21,0	5,0	1,5
	Телешки мозок	117	9,0	8,6	—
	Шкембиња	69	13,5	1,4	0,2
	Пилешко месо	150	20,2	7,2	—
	Пилешко ситно	101	17,5	3,1	0,1
	Кокошкино ситно	191	18,6	11,6	1,8
	Пајкино месо	120	22,5	2,8	0,5
	Гускино месо	208	10,0	18,0	—
	Мисиркино месо	157	20,9	7,5	0,4
	Јагула	234	9,3	20,8	0,5
	Шарап	149	16,7	8,7	—
	Пастрмка	98	19,2	2,1	—
	Штука	80	18,4	0,5	—
	Риба бела	154	22,9	6,5	—
	Риба сина	121	20,5	4,0	—
	Сардели	116	21,6	2,7	0,6
	Полжав	111	16,3	4,5	0,5
Суво месо	Свинско сушено	335	15,0	29,0	1,0
	Шунка средномасна	335	25,0	25,0	—
	Шунка масна варена	428	25,0	35,0	—
	Сланина сува	714	9,0	72,8	—
	Јазик сув	394	24,3	31,6	—
Преработки од месо	Домашни колбаси	525	23,9	45,9	—
	Фабрички колбаси	300	11,0	27,0	1,0
	Говедски колбаси	232	21,7	15,4	—
	„Екстра“ колбаси	315	12,5	27,6	1,8
	Крањски колбаси	363	14,0	32,0	2,0
	Ловечки колбаси	352	15,6	29,9	—
	Зимска салама	564	27,8	48,4	—
	Шункарица	409	19,2	34,4	2,5
	Сафалада	315	12,5	27,6	1,8
	Дебрецинер	270	17,9	21,2	—
	Мортадела	394	18,0	33,2	2,7
	Паризер	170	12,0	13,0	—
	Паштета од џигери	410	16,0	35,9	2,6
	Шваргла	258	11,8	11,5	25,1
	Кремвиршла	170	12,0	13,0	—
	Месен доручек	298	15,0	24,9	1,3
	Месен нарезак	298	15,0	24,9	1,3
Преработки од риби	Риби чадени	185	12,4	14,4	—
	Риби солени	116	16,4	5,0	0,6
	Филети во масло	185	18,8	11,2	1,6
	Туна во масло	274	27,2	17,3	0,3
	Сардина во масло	237	23,9	14,4	1,3
	Сардина во масло (само риба)	202	24,0	11,1	7,1
Јајца од кокошка	Јајца (2 пар. 100 гр.)	161	12,8	11,4	0,7
	Белка	50	11,0	0,2	0,7
	Жолчка	365	16,0	32,0	0,5
Група: Масли и масла	Сало	925	—	99,5	—
	Масло	903	0,1	97,0	0,1
	Маргарин	789	0,5	84,5	0,4
	Џимирички	713	31,4	62,8	—
Група: Зеленчук	Компир суров	87	2,0	0,1	19,1
	Компир сув	304	9,3	1,5	61,4
	Цвекло	34	1,3	0,1	6,8
	Морков	45	1,2	0,3	9,1
	Ротквици	43	1,9	0,1	8,4
	Зелен (зарзават)	85	1,5	0,5	18,2
	Лук	137	6,8	0,1	26,3
	Кромид	45	1,3	0,1	9,4
	Прас	41	2,8	0,3	6,5
	Шпаргла	19	2,0	0,1	2,4
	Спанак	20	2,3	0,3	1,8
	Салата главичаста	16	1,4	0,3	1,9
	Салата евдилија	18	2,0	—	2,5

1	2	3	4	5	6
	Магнос	49	3,7	0,7	6,7
	Карфиол	25	2,4	0,2	3,2
	Зелка	28	1,7	0,2	4,8
	Кисела зелка	16	1,1	0,2	2,3
	Краставици	12	0,7	0,1	2,0
	Кисели краставици	11	0,7	0,2	1,5
	Тиквички	31	1,2	0,3	5,6
	Гиперки	25	1,2	0,2	4,4
	Кисели пиперки	25	1,2	0,2	4,4
	Свежи домати	20	1,0	0,3	3,1
	Варени домати	36	1,8	0,5	5,8
	Свежи печурки	33	4,9	0,2	2,6
	Суви печурки	313	41,7	1,7	30,8
	Ајвар	73	2,2	4,6	5,1
	Зелен грашок	98	6,7	0,4	55,7
	Сув грашок	339	23,8	1,4	55,7
	Боранија	39	2,5	0,2	5,5
	Прав	307	23,7	1,7	47,3
Група:	Јаболка	58	0,3	0,4	12,9
Овошје	Круша	57	0,4	—	13,5
	Дуња	46	0,5	0,2	10,2
	Цреши	61	1,1	0,5	12,5
	Кајсии	51	1,0	0,1	12,0
	Праски	52	0,5	0,1	12,0
	Свежи сливи	72	0,8	—	16,8
	Суви сливи	268	2,3	0,6	61,7
	Грозје	62	0,7	0,4	13,5
	Свежи шипинки	63	1,5	0,1	13,7
	Суви шипинки	122	4,1	0,3	25,0
	Капинки	57	1,2	1,0	10,4
	Рибизли	58	1,4	0,4	11,8
	Јагоди	43	1,3	0,5	8,0
	Малини	39	1,4	0,6	6,8
	Банани	88	1,2	0,2	19,8
	Портокали	46	0,9	0,2	9,9
	Лимони	32	0,9	0,6	1,5
	Диња	30	0,8	0,1	6,4
	Лубеница	28	0,5	0,2	5,8
	Ананас	60	0,4	—	17,5
	Суви смокви	255	3,3	—	58,8
	Суво грозје	289	1,6	1,2	66,2
	Ореви	580	11,5	52,5	11,2
	Кикиритки печени	618	26,9	44,2	23,6
	Кокосов орев	394	3,4	34,7	14,0
	Лешник	599	12,0	56,5	6,0
	Урми	284	2,2	0,6	35,7
	Костен свеж	127	2,7	1,5	24,8
Група:	Шеќер	400	—	—	97,5
шеќер, шеќерни	Мармалад џем	275	0,5	0,3	65,8
концентрати и	Пекмез	231	1,5	—	54,8
слично	Мед	332	—	—	81,0
	Чоколада за готвење	535	6,5	27,5	61,5
	Чоколада млечна	265	9,4	36,2	23,7
	Какао	293	8,0	23,8	9,4
Пијалаци	Овошни сокови со шеќер	82	0,5	0,2	19,0
	Малинов сируп	283	0,1	—	68,9
Зачини	Сува концентрат	335	9,1	7,5	55,6
	Црвен пипер	383	12,9	9,1	59,8
	„Вегета“ или слично	279	—	0,3	—
	Црн пипер	375	8,8	6,5	68,0

РЕЦЕПТИ ЗА ПРИГОТВУВАЊЕ НА ХРАНА

Ред. бр.	ЈАДЕЊЕ	Артикли	Количина во грамови	Калории
1	2	3	4	5
1.	Чај од шипинки	шипинки (суви)	4	4,9
		шеќер	20	80,0
		лимон	5	1,6
				86,5
2.	Чај руски“	чај „руски“	1	0,6
		шеќер	20	80,0
		лимон	5	1,6
				82,2
3.	Кравјо млеко (без шеќер)	млеко	250	167,7
4.	Кравјо млеко (со шеќер)	млеко	250	167,7
		шеќер	50	80,0
				247,7
5.	Бело кафе	млеко	250	167,7
		шеќер	20	80,0
		цигура (сурогат на кафе)	5	18,1
				265,8
6.	Јогурт	јогурт	250	133,5
7.	Кисело млеко	кисело млеко	250	153,5
8.	Кравјо сирење	кравјо сирење	270	242,9
9.	Маргарин	маргарин	30	236,9
10.	Паштета од цигери	паштета од цигери	80	328,1
			50	205,1
			30	123,0
11.	Сува сланина	сува сланина	50	357,0
			35	249,9
			30	214,2
12.	Колбас (говедски)	колбас (говедски)	50	116,1
			30	69,7
13.	Шваргла	шваргла	100	258,2
			150	387,4
14.	Џимирилки	џимирилки	100	713,0
			70	499,1
			50	356,5
15.	Сардина	сардина	60	142,3
16.	Мармалад	мармалад	100	274,6
			70	192,2
			50	137,3
17.	Качамак	брашно од пченка	100	367,8
		масло	10	92,5
		сол	1-2	—
				460,3
18.	Качамак со млеко	брашно од пченка	100	367,8
		масло	10	92,5
		млеко (кравјо)	250	167,7
				628,0

1	2	3	4	5
19.	Попара со јогурт	леб масло сол јогурт	100 10 1-2 250	245,9 92,5 — 133,5 471,9
20.	Леб	полубел леб	100	255,9
СУПИ-ЧОРВИ		домат, концентрат	15	5,4
1.	Чорба од домати	моркови зелен кромид брашно пченично шеќер масло тестенини-резанки сол „вегета“ или сл.	10 10 10 5 5 5 15 2 2	4,0 8,5 4,5 18,1 20,0 46,3 54,3 — 0,06 161,16
2.	Чорба од компири	компир морков зелен кромид брашно пченично масло сол „вегета“ или сл.	60 10 10 10 5 5 2 2	52,5 4,0 8,5 4,5 18,1 46,3 — 0,06 133,96
3.	Супа	тестенини-резанки зелен морков кромид „вегета“ или сл. сол	15 10 10 5 1 1	54,3 8,5 4,0 2,2 0,03 — 69,03
ЈАДЕЊА ОД КОМПИР		компир	150	131,2
1.	Компир со пиперки	месо (јунешко) кромид домат (концентрат) морков сало или масло брашно (пченично) „Вегета“ или сл. пипер црвен сол	80 15 5 10 15 10 2 0,5 2-3	123,6 6,7 1,8 4,0 138,8 36,1 0,06 1,9 — 444,15
2.	Мусака од компир	компир месо (јунешко) сало или масло кромид јајце (1/4 парче) млеко (кравјо) „Вегета“ или сл. црн пипер сол	250 80 15 15 12,5 30 2 0,1 2-3	218,6 123,6 138,8 6,7 20,2 20,1 0,06 0,4 — 528,46
3.	Пекарски компир со колбас	компир сало или масло кромид сол колбас (говедски)	300 20 15 2-3 80	262,3 185,1 6,7 — 185,7 639,8

1	2	3	4	5
4.	Компир пире со фаширана шницла	компир млеко (кравјо) маргарин сол	300 70 15 2-3	262,3 47,0 118,4 —
				427,7
	Фаширана шницла	месо јунешко јајца (½ парче) леб (пченичен) кромид лук црн пипер брашно (пченично) сало или масло сол по вкус	80 10 10 5 0,2 0,1 5 5	123,6 16,1 24,6 2,2 0,3 0,4 18,0 46,3 —
				231,5
		Компирот и шницлите вкупно:		659,2
5.	Рестуван компир со колбас	компир сало или масло кромид пипер црвен колбас (поведски) сол	300 25 15 0,5 80 2-3	262,3 231,3 6,7 1,9 185,7 —
				687,9
6.	Компир барен (како додаток)	компир	250	243,6
7.	Компир печен (како додаток)	компир	250	243,6
8.	Слатка зелка со месо	зелка месо (јунешко) кромид брашно сало или масло домат (концентрат) домат свеж пиперки зелени „Вегета“ или сл. црвен пипер сол	300 80 10 10 15 5 20 10 2 0,5 2-3	85,5 123,6 4,5 36,1 138,8 1,8 3,9 2,5 0,06 1,9 —
				398,66
9.	Кисела зелка со месо	кисела зелка месо свинско кромид сало или масло брашно пчен. бело црвен пипер „Вегета“ или сл. црн пипер сол	350 80 10 15 10 0,5 1 0,1 1	55,3 281,8 4,5 138,8 36,1 1,9 0,03 0,4 —
				518,83
10.	Густ прав со колбас или фа- ширана шницла	прав кромид брашно пчен. бело сало или масло црвен пипер црн пипер лук (стар) „Вегета“ сол	80 10 10 10 0,5 0,1 0,2 2 2-3	245,5 4,5 36,1 92,5 1,9 0,4 0,3 0,06 —
				381,26

1	2	3	4	5
	Колбас говедски		80	158,7
		грав и колбас		
		— вкупно		566,9
		гравот и фаширана шницла — вкупно:		612,8
11.	Чорбест грав со свинско месо	грав	60	184,1
		месо суво свинско	80	268,2
		кромид	10	4,5
		брашно пченично	5	18,0
		сало или масло	10	92,5
		црвен пипер	0,5	1,8
		црн пипер	0,1	0,4
		лук (стар)	0,2	0,3
		„Вегета“ или сл.	1	0,03
		сол	1	—
				569,93
ЈАДЕЊА ОД РАЗНИ ЗЕЛЕНЧУЦИ				
12.	Грашок со месо	прашок (млад)	200	195,2
		месо јунешко	80	123,6
		сало или масло	15	138,8
		брашно пченично	10	36,1
		црвен пипер	0,5	1,9
		кромид	10	4,5
		шеќер	3	12,0
		„Вегета“ или сл.	2	0,06
		сол	2—3	—
				512,1
13.	Ѓувеч со месо	компир	100	87,4
		ориз	20	71,4
		кромид	20	8,9
		грашок	20	19,5
		морков	20	8,0
		домат (конц.)	5	1,8
		домат свеж	50	9,8
		пиперки свежи	50	7,4
		сало или масло	15	138,8
		месо свинско	80	281,8
		црвен пипер	0,5	1,9
		„Вегета“ или сл.	2	0,06
		сол	2—3	—
				635,76
14.	Боранија со месо	боранија	250	96,9
		месо јунешко	80	123,6
		брашно пченично	10	36,1
		кромид	15	6,7
		сало или масло	15	138,8
		домат (конц.)	20	7,2
		ѓувеч конзерва	20	6,4
		црвен пипер	0,5	1,9
		„Вегета“ или сл.	2	0,06
		црн пипер	0-1	0,4
		сол	2—3	—
				418,06
15.	Пилав со месо од живина	ориз	40	214,1
		месо од kokoшка	100	167,3
		со коски		
		кромид	10	4,5
		сало или масло	15	138,8
		пиперки свежи	20	4,9
		„Вегета“ или сл.	2	0,06
		црн пипер	0,1	0,4
		сол	2—3	—
				530,06

1	2	3	4	5
16.	Полнети пиперки	пиперки-бабури месо јунешко ориз кромид брашно пченично сало или масло компир домат свеж црвен пипер „Вегета“ или сл. сол	100 80 20 10 10 15 20 30 0,5 2 2—4	24,8 123,6 71,4 4,5 36,1 138,8 17,5 5,9 1,9 0,06 —
				425,96
ЈАДЕЊА ОД ТЕСТЕНИНИ		макарони масло сол	70 15 3	261,1 138,8 —
1.	Макарони со сирење	сирење кравјо	70	242,9
				642,8
2.	Макарони со месо	макарони масло кромид месо мелено црн пипер сол	70 15 10 80 0,1 3	261,1 138,8 4,5 123,6 0,4 —
				528,4
ПРЖЕНИ МЕСА, РИБА		месо јунешко масло брашно пченично сол	120 10 5 1	186,0 92,5 18,1 —
1.	Пржено месо			296,6
2.	Пржења речна риба (шаран)	риба „шаран“ масло брашно пченично сол	120 15 5 1	179,3 138,8 18,1 —
				336,2
САЛАТИ		зелка салата масло оцет (овошен) сол	150 5 1 1	42,8 46,3 0,2 —
1.	Салата од зелка			89,3
2.	Салата од кисела зелка	кисела зелка масло црвен пипер	150 5 1	23,7 46,3 3,8
				73,8
3.	Салата од цвекло	цвекло масло шекер оцет сол	200 5 5 1 1	68,3 46,3 20,0 0,2 —
				134,6
4.	Салата од компир	компир кромид масло оцет (овошен) црн пипер сол	200 30 10 2 0,1 2—3	174,9 13,4 92,5 0,5 0,4 —
				281,7

1	2	3	4	5
5.	Салата од кисели приперки	кисели пиперки	100	25,0
6.	Салата од кисели краставици	кисели краставици	100	11,0
7.	Салата од свежи краставици	свежи краставици	100	12,0
		оцет вински	2	0,5
		масло	5	46,3
		црн пипер	0,1	1,04
		сол	2—3	—
				59,2
8.	Салата од домати	домати	100	19,6
		кромид	20	8,9
		масло	5	46,3
		сол	2	—
		оцет вински	2	0,5
				73,3
ПОЈАДЕЊА				
1.	Сутлијаш	ориз	30	107,0
		млеко кравјо	200	134,2
		шеќер	20	79,95
				321,65
2.	Штрудла со мармалад	брашно пченично	35	127,05
		мармалад	20	54,8
		сало	5	46,25
		шеќер	15	60,0
		млеко	35	23,485
		лимон	5	1,6
		јајца	10	16,2
		квасец	1	1,01
				330,395
3.	Компоти — (компот од јаболка)	јаболка	100	58,0
		шеќер	20	79,95
				137,95
4.	Овошје јаболка	јаболка	200	116,0

23.

Врз основа на член 354 точка 4 од Законот за извршување на санкциите за кривични дела и стопански престапи („Службен весник на СРМ“ бр. 19/79), републичкиот секретар за правосудство донесува

У П А Т С Т В О**ЗА УПОТРЕБАТА НА ОГНЕНО ОРУЖЈЕ И ДРУГИ СРЕДСТВА НА ПРИСИЛБА ОД СТРАНА НА ПРИПАДНИЦИТЕ НА СТРАЖАТА НА КАЗНЕНО-ПОПРАВНИТЕ УСТАНОВИ И ВОСПИТНО-ПОПРАВНИТЕ ДОМОВИ**

1. Со ова упатство поблиску се определуваат условите и начинот на употребата на огнено оружје и други средства на присилба од страна на припадниците на стражата при извршувањето на работите и работните задачи во казнено-поправните установи и воспитно-поправните домови (установи) и надвор од нив при вршење на спровод на осудено, казнето, притворено и малолетно лице на кое му е изречена воспитна мерка упатување во воспитно-поправен дом.

Под други средства на присилба во смисла на став 1 на оваа точка се подразбираат: гумена палка, физичка сила, хемиски средства, шмркови со вода, специјално обучени кучиња, врзување и издвојување.

2. Припадникот на стражата може да го употреби огненото оружје или другите средства на присилба спрема осудени, казнети и притворени лица (во натамошниот текст: лица лишени од слобода) во установите само врз основа и под условите од член 144, 145 и 148 од Законот за извршување на санкциите за кривични дела и стопански престапи, а на начин определен со ова упатство.

3. При употребата на огнено оружје или други средства на присилба припадникот на стражата е должен да го чува животот на други лица.

4. Кога постојат можности и услови за употреба на повеќе средства на присилба, ќе се употреби средство на присилба што со своите последици е најлесно за лицето спрема кое се применува, ако со неговата примена се обезбедува извршување на службената задача.

5. Пукање во воздух заради сигнализација, барање помош или заплашување, не се смета за употреба на огнено оружје во смисла на ова упатство.

I. УПОТРЕБА НА ОГНЕНО ОРУЖЈЕ

6. Припадникот на стражата при вршењето на службените работи и работни задачи може да употреби огнено оружје по сопствена иницијатива или по наредба на старешината, ако не може поинаку:

а) да го заштити животот на луѓето доколку, едно или повеќе лица се наоѓаат во непосредна опасност од напад, без оглед дали нападот потекнува од лицата лишени од слобода или е насочен против лицата лишени од слобода;

б) да одбие непосреден напад со кој се загрозува неговиот живот;

в) да одбие напад на објектот што го обезбедува;

г) да спречи бегство на осудено лице од казнено-поправен дом од затворен вид односно од одделение од затворен вид на општ казнено-поправен дом; и

д) да спречи бегство на лице притворено поради кривично дело за кое е предвидена казна затвор од 15 години или потешка казна или при спроведувањето на ова лице.

Напад во смисла на одредбите под а) и б) од оваа точка постои, ако е противправен и е извршен со огнено оружје, опасно орудие или друг предмет со кој може да се загрози животот односно ако е извршен од страна на две или повеќе лица на места и во време кога не може да се очекува помош или од страна на физички посилно лице или од лице кое се служи со посебна вештина.

Во случаите од ставот 1 на оваа точка припадникот на стражата може да употреби огнено оружје само ако со употребата на физичка сила, гумената палка или друго средство на присилба, предвидено со прописите за вршење на службата на стражата, не може да се обезбеди извршувањето на работите и работните задачи.

7. Ако лицето лишено од слобода при спроведувањето се обиде да бега, може да се употреби огнено оружје само ако тоа лице сторило кривично дело за кое може да се изрече казна затвор од 15 години или потешка казна, без оглед на височината на казната на која е осудено и на видот на установата од која се спроведува.

Во налогот за спроведување или чување на лицата лишени од слобода надвор од установата мора изречно да се наведе дека припадникот на стражата може да употреби огнено оружје во случај на бегство на лицето што го спроведува односно чува.

Ако се спроведува лице спрема кое, во случај на бегство, е дозволена употреба на огнено оружје, припадникот на стражата е должен таквото лице пред спроведувањето да го предупреди дека во случај на обид на бегство ќе употреби огнено оружје.

Управителот на установата односно лицето што го заменува, го определува начинот на спроведувањето на лицата лишени од слобода и бројот на припадниците на стражата што ќе го извршат спроведувањето.

8. Употребата на огнено оружје, предвидена во точка 6 под г) и д) и во точка 7 од ова упатство, не е дозволена во случај на бегство на жена чија бременост е видлива.

9. Ако лицето што ја издржува казната затвор во казнено-поправен дом од затворен вид односно во одделение од затворен вид на општ казнено-поправен дом или лицето што се наоѓа во притвор поради сторено кривично дело за кое може да се изрече казна затвор од 15 години или потешка казна, се обиде да бега, припадникот на стражата ќе се обиде таквото лице да го фати, доколку за тоа има можност, со истовремен повик: „Стој, ќе пукам“. Ако лицето во бегство не застане, припадникот на стражата ќе го повтори повикот, а ако ниту на повторениот повик не застане, а не постои друга можност да се спречи бегството, припадникот на стражата може да го употреби огненото оружје. Ако условите дозволуваат припадникот на стражата по вториот повик треба да пука во воздух пред да пука во лицето што бега.

На начинот предвиден во ставот 1 на оваа точка припадникот на стражата ќе фотатаи и кога бега лице што го спроведува или го чува надвор од

установата, ако спрема таквото лице е дозволена употреба на огнено оружје во случај на бегство.

Ноќе или во густа магла, односно на непрегледен терен или во шума, како и кога лицето лишено од слобода бега кон шума или во правец на објект каде што може да се скрие, огненото оружје припадникот на стражата може да го употреби и по првиот повик на таквото лице да застане.

Ако лицето лишено од слобода бега кон група луѓе или се крие во група луѓе, па постои опасност да може да биде погоден некој од нив или дека би можело да биде погодено некое друго лице надвор од таа група, припадникот на стражата не смее да употреби огнено оружје.

10. Припадникот на стражата кога врши служба под непосредно раководство на старешина, огнено оружје може да употреби само по наредба на старешината.

Како старешина во смисла на став 1 од оваа точка се смета управителот на установата или лицето што го заменува, раководителот на службата за обезбедување и припадникот на стражата под чие непосредно раководство се наоѓа припадникот на стражата при извршувањето на работата и работната задача, и дежурното лице во установата за времето додека се наоѓа на таа должност.

11. Под условите и на начинот што се предвидени во точка 6 до 10 на ова упатство огнено оружје може да употреби и старешината од точка 10 став 2 од ова упатство.

II. УПОТРЕБА НА ДРУГИ СРЕДСТВА НА ПРИСИЛБА

12. Припадникот на стражата може да употреби гумена палка и физичка сила, заради совладување на активен или пасивен отпор на лице лишено од слобода во случај кога е неопходно да се спречи негово бегство, физички напад над припадник на стража и друг персонал, нанесување повреди на друго лице, самозащитување и предизвикување на материјална штета, напад на објектот што припадникот на стражата го обезбедува, како и кога е нужно да се спречи физички отпор на лицето лишено од слобода.

Активен отпор постои кога лицето лишено од слобода дава отпор со употреба на оружје, оружје, други предмети или со физичка сила (се отргнува, бори, турка, засолнува со разни предмети и сл.) и на тој начин го оневозможува припадникот на стражата да ја изврши службената работа. Поттикнување на отпор се смета како активен отпор.

Пасивен отпор постои кога лицето лишено од слобода не ќе се одсоветува на повикот или на законните наредби на припадникот на стражата со тоа што ќе се стави во таква положба (ќе легне на почвата, ќе клекне, се фати за некој предмет, застане и не сака да оди и сл.) со која го оневозможува извршувањето на службеното дејствие.

Ако лицето лишено од слобода дава пасивен отпор, гумена палка, по правило, не се употребува, освен ако со пасивниот отпор ја оневозможува интервенцијата на припадникот на стражата, ако нема други можности таквиот отпор да се совлада или ако употребата на поблагите средства останала без успех.

Како употреба на гумена палка и на физичка сила се сметаат удар со палка односно зафати и други вештини за одбрана или напад, со кои се принудува на послушност лицето лишено од слобода.

Припадникот на стражата е должен да престане да ја употребува гумената палка и физичката сила штом ќе престане непосредниот напад или отпорот од страна на лицето против кое е употребена.

13. При употребата на гумена палка припадникот на стражата е должен да избегнува, колку е тоа можно, удар по главата и по другите осетливи делови на телото.

Гумена палка не смее да се употреби спрема лица лишени од слобода кои се очигледно болни, стари и изнемоштени, или тешки инвалиди, како и спрема жени лишени од слобода чија бременост е видлива, освен ако таквите лица со огнено оружје односно со друго опасно средство непосредно го загрозуваат животот на припадникот на стражата што ги спроведува или на друго лице, или ако дадениот отпор не може на друг начин да се совлада и да се воспостави нарушениот ред и мир.

14. Во вршењето на работите и работните задачи припадник на стражата може да употреби хемиско средство и тоа само ако е потешко нарушен редот и мирот од страна на повеќе лица лишени од слобода, ако дошло до масовна тепачка или до побуна, ако повеќе лица откажат послушност, ако едно или повеќе лица се забарикадирале во затворена просторија или на друг начин ги спречуваат припадниците на стражата да дојдат до нив, како и во случај кога според одредбите на ова упатство е дозволена употреба на огненото оружје.

15. Заради воспоставување на потешко нарушениот ред и мир од страна на повеќе лица лишени од слобода, припадник на стражата може да употреби и шмркови со вода.

16. Хемиски средства и шмркови со вода спрема поголем број лица лишени од слобода можат да се употребат само по одобрение на управителот на установата или лицето што го заменува, а вон од работното време по одобрение на дежурното службено лице во установата.

17. За провајдување и фаќање на лице лишено од слобода кое е во бегство, за чување на определен простор или објект, за пронајдување на украдени предмети во кругот на установата, за одбивање напад врз припадник на стражата или на друго лице или објект, како и во друг случај кога според одредбите на ова упатство може да се употреби огнениот оружје, припадник на стражата може да користи специјално обучени кучиња.

Припадникот на стражата е должен, според можностите, да го спречи кучето да му нанесе повреда на лицето спрема кое е употребено кучето.

18. Припадникот на стражата при спроведување на лице лишено од слобода таквото лице ќе го врзе, ако за тоа добие писмен налог од надлежен орган.

Надлежен орган за издавање писмен налог за осудените лица и за лицата казнети во прекршочна постапка е управителот на установата или одговорниот на стражата а за лицето во притвор — претседателот на судот и управителот на установата.

Припадникот на стражата иако не добил писмен налог, може да ги врзе сите лица лишени од слобода кои при спроведувањето даваат отпор, се обидуваат да бегат, вршат напад на спроводникот или на друго лице, како и кога основано претпоставува дека може да дојде до самоповредување или до самоубиство на лицето што го спроведува, и кога спроведува лица што се приведени по потерница а кои веќе се обидувале да бегат од притвор или од издржување на казната, како и во друг случај кога основано може да се посомнева дека лицето што го спроведува ќе се обиде да бегне.

Припадникот на стражата е должен при спроведувањето да го врзе лицето лишено од слобода што сторило кривично дело за кое може да се изрече казна затвор од 15 години или потешка казна, доколку не добие од надлежниот орган писмен налог таквото лице да не го врзува.

Врзување нема да се примени спрема лицата лишени од слобода што се очигледно болни, стари и изнемоштени или тешки инвалиди, како и спрема жените лишени од слобода чија бременост е видлива, без оглед на стороното кривично дело, освен ако таквите лица со огнено оружје односно со друго опасно средство непосредно го загрозуваат животот на припадникот на стражата што ги спроведува или на друго лице.

19. Припадникот на стражата може да го врзе лицето лишено од слобода кое во установата дава таков отпор што на друг начин не може да се совлада ниту да се обезбеди ред.

За врзувањето во случајот од став 1 на оваа точка припадникот на стражата е должен веднаш да го извести управителот на установата, а по работното време дежурното лице.

Врзувањето се укинува кога ќе престанат причините поради кои тоа е определено.

20. Врзувањето според ова упатство се врши со врзување на рацете со лисици или со синдистри на начин со кој не му се нанесуваат телесни повреди на лицето што се врзува. Врзување на носете може да се изврши по исклучок кога тоа ситуацијата го налага.

Врзување на друг начин (ставање во пранги, врзување за столб во кругот на установата и сл.) е забрането.

21. Припадникот на стражата може привремено да го издвои и да го смести во посебна просторија лицето лишено од слобода кое поради своите постапки претставува сериозна опасност за безбедноста на службените и други лица.

Во случајот од став 1 на оваа точка припадникот на стражата е должен веднаш да го извести управителот на установата, а по работното време дежурното лице.

22. Во случаите од точка 19 став 1 и точка 21 став 1 на ова упатство, управителот на установата односно дежурното лице е должно веднаш да преземе мерки во однос на лицето лишено од слобода спрема кое е преземена мерката врзување односно издвојување, заради решавање на овие случаи во согласност со прописите за извршување на кривичните санкции односно со одредбите на Законот за кривичната постапка.

III. ИЗВЕСТУВАЊЕ ЗА УПОТРЕБА НА ОГНЕНО ОРУЖЈЕ И НА ДРУГИ СРЕДСТВА НА ПРИСИЛБА

23. За секоја употреба на огнено оружје и на други средства на присилба припадникот на стражата е должен веднаш да состави писмен извештај во кој внесува податоци за лицето лишено од слобода спрема кое применил огнено оружје или друго средство на присилба, како и да ги назначи причините за тоа и начинот на употребата на огнено оружје и на други средства на присилба. Непосредниот старешина е должен веднаш по приемот на извештајот да ги провери наводите во извештајот и заедно со свое мислење за правилноста и оправданоста на преземените дејствија, извештајот да му го достави на управителот на установата.

24. Во случај на потешко нарушување на редот и мирот или на побуна во установата, управителот односно лицето што го заменува, а по работното време дежурното лице, се должни веднаш да го известат органот за внатрешните работи и да побараат помош ако припадниците на стражата не се во состојба самите да воспостават ред и да го спречат бегството на лицата лишени од слобода, како и Републичкиот секретаријат за правосудство.

IV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

25. Работникот што врши прием на осудени односно казнети лица во казнено-поправниот дом, е должен при приемот да го запознае осуденото односно казнето лице дека казната ја издржува во казнено-поправен дом од затворен вид односно во одделение за затворен вид на општ казнено-поправен дом, како и да го запознае со одредбите на ова упатство.

26. Ова упатство треба да им биде достапно на лицата лишени од слобода во установите.

27. Припадникот на стражата во воспитно-поправниот дом може да употреби огнено оружје или други средства на присилба спрема малолетниците само врз основа и под условите од чл. 327 и 328 од Законот за извршување на санкциите за кривични дела и стопански престапи и одредбите од точка 3, 4, 5 и 6 алинеја а), б) и в) и ст.2 и 3 на истата точка, точката 10, 12, 13, 14 15, 16 и 18, ст. 1, 2, 3 и 5 и точка 19, 20, 21, 22, 23 24 и 26 од ова упатство.

28. Со влегувањето во сила на ова упатство престанува да важи Упатството за употреба на огнено оружје („Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“ бр. 24/74).

29. Ова упатство влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 0802-1428

септември 1980 година
Скопје

Републички секретар
за правосудство,
д-р **Горги Ј. Цаца**, с. р.

24.

Врз основа на членот 354 точка 8 од Законот за извршување на санкциите за кривични дела и стопански престапи („Службен весник на СРМ“, бр. 19/79), републичкиот секретар за правосудство донесува

У П А Т С Т В О ЗА ИЗВРШУВАЊЕТО НА СМРТНАТА КАЗНА

1. Со ова упатство поблиску се определува начинот на извршувањето на смртната казна.

2. Претседателот на окружниот суд, што ја донел првостепената пресуда (во натамошниот текст: претседателот на судот) пред извршувањето на смртната казна ќе утврди дека не постојат пречки за нејзино извршување.

3. Откако претседателот на судот ќе утврди дека смртната казна не е укината или заменета односно дека е завршена постапката за помилување или по вонреден правен лек, ќе определи лекар кој ќе изврши преглед на осудениот заради утврдување на неговата здравствена состојба, а ако е осудена жена и заради утврдување дали е бремена.

Доколку лекарот утврди дека кај осудениот постојат знаци за тешко телесно или душевно заболување односно бременост кај осудената, претседателот на судот во рок од 48 часа од известувањето определува комисија од лекари специјалисти.

Ако комисијата од лекари специјалисти при прегледот утврди дека осуденото лице е тешко телесно или душевно болно, или осудената е бремена жена, претседателот на судот ќе донесе писмено решение за одлагање на извршувањето на смртната казна до престанокот на причините за одлагањето.

4. Претседателот на судот, откако ќе утврди дека не постојат законски пречки за извршување

на смртната казна, со решение образува комисија за извршување на смртната казна, согласно член 185 став 2 од Законот за извршување на санкциите за кривични дела и стопански престапи и определува како ќе се постапи со лешот на осуденото лице.

Претседател на комисијата е судија на окружниот суд.

Со решението за образување на комисијата се определува и денот, часот и местото на извршувањето на смртната казна.

При определувањето на денот на извршувањето на смртната казна се води сметка за времето што на комисијата ѝ е потребно да ги изврши подготвителните дејствија. Ова време не може да биде подолго од три дена од денот кога претседателот на судот утврдил дека се исполнети законските услови за извршувањето на смртната казна.

5. Претседателот на судот благовремено им го доставува на членовите на комисијата решението за образување на комисијата.

Претседателот на судот му ги предава на претседателот на комисијата потребните списи за извршувањето на смртната казна и за извршените подготовки.

Претседателот на судот го известува органот за внатрешни работи во седиштето на судот, за времето и местото на извршувањето на смртната казна заради определување на потребниот број припадници на милицијата кои ќе ја извршат казната и ќе го обезбедат местото на кое ќе се изврши казната.

За времето и местото на извршувањето на смртната казна ќе се извести бранителот на осуденото лице, кој може да присуствува на извршувањето.

6. Претседателот на судот дванаесет часа пред определеното време за извршување на смртната казна ќе му соопшти на осудениот дека смртната казна не е укината или заменета со акт за амнестија или помилување. Притоа ќе му го соопшти времето на извршувањето на казната и ќе го запознае дека може да бара одлагање на извршувањето за 24 часа.

За одлагањето на извршувањето на смртната казна претседателот на судот донесува посебно решение.

По извршеното соопштување од ставот 1 на оваа точка, претседателот на судот ќе му одобри на осудениот да се состане со членовите на семејството и со бранителот.

Претседателот на судот може да одобри осудениот да се состане и со други лица за кои изразил желба, како и да му се задоволат неговите други оправдани желби.

7. Комисијата најдоцна два часа пред времето определено за извршување на смртната казна, се состанува во затворот во кој се наоѓа осуденото лице.

Комисијата во затворот ќе го утврди идентитетот на осуденото лице. Ако комисијата се посомнева во идентитетот на осуденото лице, ќе го одложи извршувањето на смртната казна и ќе поведе постапка заради утврдување на неговиот идентитет, за што ќе го извести претседателот на судот.

8. Осудениот им се предава на припадниците на милицијата определени за извршување на смртната казна во присуство на комисијата. Предавањето се врши во затворот.

Спроведувањето на осудениот од затворот до местото на извршувањето на смртната казна го вршат со превозно средство припадниците на милицијата, кои ги вршат и сите други технички дејствија сврзани со извршувањето на смртната казна.

9. Смртната казна се извршува без присуство на јавноста, рано наутро, по правило, надвор од наслоно место.

Претседателот на судот може да одобри на извршувањето на смртната казна да присуствуваат одделни службени лица, како и научни и јавни работници кои имаат посебен интерес.

10. Претседателот на комисијата ќе му издаде налог на старешијата на припадниците на милицијата да ја изврши смртната казна. Старешијата на припадниците на милицијата ќе нареди осуденото лице да се врзе за предмет и околу главата преку очите да му се врзе шамија.

Смртната казна ја извршува група од најмалку осум припадници на милицијата, од кои само половината е снабдена со пушки со боева муниција. Пушките се распределуваат така што да не се знае кој од припадниците на милицијата добил пушка со боева муниција.

Старешијата на групата на припадниците на милицијата ги поставува припадниците на милицијата на примерно отстојание од осудениот и издава команда за пукање. Стрелањето се врши истовремено со пукање од сите пушки. Доколку се утврди дека осудениот сè уште е жив, стрелањето се повторува на ист начин.

Кога лекарот ќе констатира дека настанила смрт, се смета дека смртна казна е извршена.

11. Ако со иста пресуда повеќе лица се осудени на смртна казна, казната се извршува поединечно, по редот по кој осудените се наведени во судската пресуда, без присуство на другите осудени на смрт.

12. За извршувањето на смртната казна комисијата составува записник кој го потпишуваат сите членови на комисијата и записничарот, определен од претседателот на судот. Записникот ги содржи следниве податоци: место, ден и час на составувањето на записникот, број на решението со кое е образувања комисијата и име и презиме на членовите на комисијата и на записничарот; име и презиме и адреса на бранителот, ако присуствувал на извршувањето на казната; лични податоци за осуденото лице; податоци за пресудата и за другите списи врз основа на кои е утврдено дека постојат законски услови за извршување на смртната казна; место, ден и час кога е извршена смртната казна, час кога настанила смртта и констатација дека лекарот со преглед го утврдил нејзиното настапување.

Ако на извршувањето на смртната казна присуствувале лицата од точка 9 став 2 на ова упатство, во записникот се наведува живното име и презиме, занимање и адреса.

13. По извршувањето на смртната казна лешот се става во мрточечки сандак и се врши закопување. На закопот на лешот присуствуваат претседателот на комисијата и записничарот. За закопот се составува записник кој го потпишуваат претседателот на комисијата и записничарот.

Претседателот на судот ќе му одобри на бранителот да присуствува на закопот на лешот ако е определено закопот да се врши на гробиштата во местото на извршувањето (точка 15 став 1).

14. Претседателот на комисијата ќе му го предаде записникот за извршувањето на смртната казна и записникот за закопот, на претседателот на судот истиот ден кога се извршени смртната казна и закопот.

Претседателот на судот ќе ги извести најблиските роднини на осудениот за извршената смртна казна и ќе им ги предаде нговите предмети.

Претседателот на судот писмено ќе го извести надлежниот матичар за извршената смртна казна заради запишување во матичните книги.

15. Лешот на лицето над кое е извршена смртната казна се закопува, по правило, на гробиштата во местото на извршувањето. Претседателот на судот ќе му сослужи на потесното семејство на осудениот каде се наоѓа гробот.

Претседателот на судот може да одлучи да не го извести потесното семејство на осудениот за местото на закопот, доколку тоа го бараат интересите на јавниот ред и мир.

16. Сите списи во врска со извршувањето на смртната казна се сметаат како доверливи документи, се ставаат во посебна обвивка и се чуваат во кривичниот предмет на лицето осудено на смрт. Списите може да ги разгледа надлежниот орган во кривичната постапка доколку се од значење за поведување и спроведување на кривична постапка.

Судот или друг орган што ги разгледал списите, е должен повторно да ги затвори во посебната обвивка и на неа да назначи дека ги разгледал списите.

17. Податоците за кои службените и другите лица, кои присуствуваат на извршувањето на смртната казна, дознале при или по повод извршувањето на смртната казна, се сметаат како службена тајна.

Претседателот на комисијата ќе ги предупреди лицата што присуствувале на извршувањето на смртната казна да го чуваат како тајна тоа што го дознале при или по повод извршувањето на смртната казна и ќе им укаже на последиците од оддавањето на тајната. Ова предупредување ќе се внесе во записникот за извршување на смртната казна со потпис на лицето кое е предупредено.

Научните и јавните работници од точката 9 став 2 на ова упатство можат податоците од ставот 1 на оваа точка да ги користат за научни цели и да ги објават не наведувајќи го името на осудениот, местото и времето на извршувањето на смртната казна, имињата на службените лица што присуствувале на извршувањето на смртната казна, како и другите податоци од кои може да се заклучи над кого е извршена смртната казна. Податоците можат да се објавуваат само во научни и стручни публикации, на начин што од објавениот текст да не може да се заклучи кој случај се опишува.

18. При извршувањето на смртната казна се забранува тонско и друго снимање и фотографирање.

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

19. Со влегувањето во сила на ова упатство, престанува да важи Упатството за извршување на смртната казна („Службен весник на СРМ“ бр. 11/77).

20. Ова упатство влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Социјалистичка Република Македонија“.

Бр. 0802-1426
септември 1980 година
Скопје

Републички секретар
за правосудство,
д-р **Горги Ј. Цаца**, с. р.

РЕПУБЛИЧКИ ФОНД ЗА ЗАЕДНИЧКИ РЕЗЕРВИ 25.

Врз основа на член 37 од Законот за фондските за заеднички резерви („Службен весник на СРМ“ бр. 41/78) и член 36 од Статутот на Републичкиот фонд за заеднички резерви, Собранието на Републичкиот фонд за заеднички резерви, на седницата одржана на 30. I. 1981 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА СТАПКАТА ЗА ЗДРУЖУВАЊЕ НА СРЕДСТВАТА НА РЕЗЕРВИТЕ НА ОСНОВНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ НА ЗДРУЖЕН ТРУД

Член 1

Стапката за здружување на средствата на резервите на основните организации на здружен труд во Републичкиот фонд за заеднички резерви изнесува 20% од основницата утврдена со член 6 од Законот за фондските за заеднички резерви („Службен весник на СРМ“ бр. 41/78 год.).

Член 2

Обврската на основните организации на здружен труд за здружување на дел од средствата на резервите, според одредбите од претходниот член од оваа одлука се однесува на Завршната сметка за 1980 година.

Член 3

Средствата од член 1 на оваа одлука ќе се уплатуваат на жиро сметката 40100-651-16 — Републички фонд за засаднички резерви — Скопје.

Член 4

Со денот на применувањето на оваа одлука, престанува да важи Одлуката на Собранието на Републичкиот фонд за заеднички резерви за оп-

ределување на стапката за здружување на средствата на резервите на основните организации на здружен труд, 011/2 бр. 43093/6 од 30. I. 1980 година.

Член 5

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се применува од 1 јануари 1981 година.

Одлуката се објавува во „Службен весник на СРМ“.

215 Бр. 4234/2
30 јануари 1981 година
Скопје

Претседател,
Мустафа Амитов, с. р.

ОПШТИ АКТИ НА САМОУПРАВНИТЕ ИНТЕРЕСНИ ЗАЕДНИЦИ

ЗАЕДНИЦА ЗА ОПШТЕСТВЕНА ЗАШТИТА НА ДЕЦАТА — ДЕМИР ХИСАР

44.

Врз основа на член 60 точка 4 од Законот за определени облици на општествената заштита на децата и за самоуправните интересни заедници за општествена заштита на децата („Службен весник на СРМ“, бр. 5/74) и член 29 алинеја 3 од Статутот на Општинската самоуправна интересна заедница за општествена заштита на децата — Демир Хисар, Собранието на Заедницата, на седницата на Соборот на давателите на услугите и Соборот на корисниците на услугите, одржана на 25 декември 1980 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ПРОДОЛЖУВАЊЕ ВАЖНОСТА НА ОДЛУКАТА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА СТАПКИТЕ НА ПРИДОНЕСИТЕ ЗА ОПШТИНСКАТА САМОУПРАВНА ИНТЕРЕСНА ЗАЕДНИЦА ЗА ОПШТЕСТВЕНА ЗАШТИТА НА ДЕЦАТА — ДЕМИР ХИСАР ВО 1981 ГОДИНА

Член 1

Се продолжува важноста на Одлуката број 08-268/1 од 25. XII. 1979 година со која се утврдени стапките на придонесите што ги плаќаат граѓаните и работните луѓе од личниот доход од работен однос заради обезбедување на средства за Општинската самоуправна интересна заедница за општествена заштита на децата и за финансирање на предучилишни установи во Демир Хисар.

Член 2

Стапките на придонесите за ОСИЗ за општествена заштита на децата — Демир Хисар остануваат непроменети и во 1981 година и тоа:

- 1,25% на бруто личните доходи од работен однос;
- 0,20% на катастарскиот доход од земјоделска дејност;
- 0,50% на личен доход од самостојно вршење на стопанска и друга професионална дејност.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила со денот на донесувањето и ќе се применува од 1 јануари 1981 година.

Бр. 08-265/1
25 декември 1980 година
Демир Хисар

Претседател,
Василе Здравески, с. р.

ЗАЕДНИЦА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И ВОСПИТАНИЕ — ДЕМИР ХИСАР

45.

Врз основа на член 13 од Законот за самоуправните интересни заедници за воспитание и образование („Службен весник на СРМ“, бр. 9/78) и член 24 од Статутот на ОСИЗ за образование и воспитание — Демир Хисар, Собранието на Заедницата, на седницата одржана на 26 декември 1980 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА УТВРДУВАЊЕ СТАПКИ НА ПРИДОНЕСИ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРЕДУЧИЛИШНОТО И ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ВОСПИТАНИЕ — ДЕМИР ХИСАР ЗА 1981 ГОДИНА

Член 1

Стапките на придонесите што ќе се пресметуваат и уплатуваат за финансирање на дејностите на предучилишното и основното образование и воспитание на општината Демир Хисар за 1981 година се утврдуваат како што следува:

1. придонес од личен доход од работен однос, по стапка од 5,50%;
2. придонес од личен доход од земјоделска дејност, по стапка од 3,50%;
3. придонес од личен доход од самостојно вршење на стопанска дејност, по стапка од 5%.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на СРМ“, а ќе се применува од 1 јануари 1981 година.

Бр. 02-138/1
26 декември 1980 година
Демир Хисар

Претседател,
Бошко Костовски, с. р.

ЗАЕДНИЦА НА ЗДРАВСТВОТО И ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ — КУМАНОВО

46.

Врз основа на член 9 став 1 алинеја 6 и член 26 од Законот за самоуправните интересни заедници на здравството и здравственото осигурување („Службен весник на СРМ“, бр. 5/74) и член 156 став 1 точка 1 од Статутот на Општинската заедница на здравството и здравственото осигурување — Куманово, Собранието на Општинската заедница на здравството и здравственото осигурување — Куманово, на седницата на Соборот на делегатите на работниците — корисници на услугите и Соборот на делегатите на работниците — даватели на услугите, одржана на 18 декември 1980 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ПРОДОЛЖУВАЊЕ ВАЖНОСТА НА ОДЛУКАТА ЗА УТВРДУВАЊЕ НА СТАПКАТА НА ПРИДОНЕСОТ ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ НА РАБОТНИЦИТЕ ЗА 1981 ГОДИНА

Член 1

Со оваа одлука се продолжува важноста на Одлуката за утврдување стапка на придонесот за здравствено осигурување на работниците за 1978 година, бр. 03-3089/1 од 27 декември 1977 година, објавена во „Службен весник на СРМ“ бр. 11/78, и во 1981 година.

Член 2

Оваа одлука влегува во сила од денот на објавувањето во „Службен весник на СРМ“, а ќе се применува од 1 јануари 1981 година.

Бр. 03-2918/1

18 декември 1980 година
Куманово

Претседател,
Драган Величковски, с. р.

47.

Врз основа на член 25 став 3 од Законот за самоуправните интересни заедници на здравството и здравственото осигурување („Службен весник на СРМ“, бр. 5/74) и член 156 став 4 точка 2 од Статутот на Општинската заедница на здравството и здравственото осигурување — Куманово, Собранието на Општинската заедница на здравството и здравственото осигурување — Куманово, на седницата на Соборот на делегатите работници — корисници на услугите и Соборот на делегатите — даватели на услугите, одржана на 18 декември 1980 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ОСНОВИЦАТА ЗА ПРЕСМЕТУВАЊЕ И ПЛАЌАЊЕ НА ПРИДОНЕСОТ ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ НА ЛИЦА ВРАБОТЕНИ КАЈ ПРИВАТНИ РАБОТОДАВЦИ

Член 1

Со оваа одлука се утврдуваат основните за пресметување и плаќање на придонесите за здравствено осигурување на лица вработени кај приватни работодавци за кои со Законот за здравственото осигурување и задолжителните видови на здравствена заштита на населението не е утврдена основницата на придонесот.

Член 2

За вработени лица кај приватните работодавци основницата на личниот доход договорен меѓу работодавецот и работникот, но не помалку од следните износи:

— за неквалификувани работници, 3.500 динари,

— за полуквалификувани работници, 4.000 динари,
— за квалификувани работници, 5.000 динари,
— за висококвалификувани работници, 6.000 динари,
— за домашни помошнички, 3.500 динари.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на СРМ“, а ќе се применува од 1 јануари 1981 година.

Бр. 03-2920/1

18 декември 1980 година
Кумачово

Претседател,
Драган Величковски, с. р.

СОДРЖИНА

	Страна
17. Правилник за униформата и ознаките на звањата на припадниците на стражата во казнено-поправните установи и воспитно-поправните домови	49
18. Правилник за начинот на вршењето на стражарската служба, вооружувањето и опремата на стражата во казнено-поправните установи и воспитно-поправните домови	53
19. Правилник за службените легитимации на припадниците на стражата во казнено-поправните установи и воспитно-поправните домови	60
20. Правилник за облеката на осудените лица во казнено-поправните установи	61
21. Правилник за програмата за изведување на приправничкиот стаж и спручните испити на припадниците на стражата во казнено-поправните установи и воспитно-поправните домови	63
22. Правилник за таблицата на калоричната вредност на исхраната на осудените лица во казнено-поправните установи и малолетниците во воспитно-поправните домови	65
23. Упатство за употребата на огнено оружје и други средства на присилба од страна на припадниците на стражата на казнено-поправните установи и воспитно-поправните домови	74
24. Упатство за извршувањето на смртната казна	77
Републички фонд за заеднички резерви	
25. Одлука за определување на стапката за здружување на средствата на резервите на основните организации на здружен труд	78
Општи акти на самоуправните интересни заедници	
ДЕМИР ХИСАР	
44. Одлука за продолжување важноста на Одлуката за утврдување на стапките на придонесите за Општинската самоуправна интересна заедница за општествена заштита на децата — Демир Хисар во 1981 година	79
45. Одлука за утврдување стапки на придонеси за финансирање на предучилишното и основното образование и воспитание — Демир Хисар за 1981 година	79
КУМАНОВО	
46. Одлука за продолжување важноста на Одлуката за утврдување на стапката на придонесот за здравствено осигурување на работниците за 1981 година	80
47. Одлука за утврдување на основницата за пресметување и плаќање на придонесот за здравствено осигурување на лица вработени кај приватни работодавци	80